

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

І.Р. Калаур О.Б. Гнатів

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з вивчення дисципліни**

«ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

для студентів III-IV курсів

Ступінь вищої освіти бакалавр

Галузь знань 08 Право

Спеціальність 081 Право

Освітньо-професійна програма Право

Тернопіль – 2019

Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Цивільний процес» / Укл. І.Р. Калаур, О.Б. Гнатів. – Тернопіль, 2019. – 48 с.

Укладачі: д.ю.н., професор кафедри цивільного права і процесу ЮФ ТНЕУ І.Р. Калаур, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права і процесу ЮФ ТНЕУ О.Б. Гнатів

Рецензенти:

Сташків Н.М. – суддя Тернопільського міськрайонного суду

Москалюк Н.Б. – завідувач кафедри безпеки, правоохоронної діяльності та фінансових розслідувань ЮФ ТНЕУ, к.ю.н., доцент

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права і процесу (протокол № 3 від 18 вересня 2019 року)

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Право» (протокол № 2 від 19 вересня 2019 року)

Навчально-методичні матеріали рекомендовані до друку Вченою радою юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету (протокол № 2 від 24 вересня 2019 року)

ВСТУП

Цивільне процесуальне право є невід'ємною складовою загальної системи національного права України. Основним завданням цієї галузі є регулювання суспільних відносин, які виникають при здійсненні правосуддя у цивільних справах.

Національне законодавство перебуває на стадії свого розвитку, удосконалення судової системи, зміни компетенції суду відповідно до судово-правової реформи, що і обумовлює необхідність написання методичних матеріалів, навчальних посібників, які і віддзеркалювали б новели цієї галузі права.

Вивчення навчальної дисципліни "Цивільний процес" має важливе значення, оскільки вона відноситься до кола фундаментальних навчальних дисциплін у програмі вищої юридичної освіти і впливає на формування професійної культури сучасного юриста. Без знань встановлених законом правил розгляду та вирішення цивільних справ неможливо стати фахівцем у галузі права.

Дисципліна "Цивільний процес" входить у навчальний план підготовки майбутніх юристів.

Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні студентами значення норм, які регулюють різні форми захисту суб'єктивних прав і охоронюваних законом інтересів, їх характер; показати зростаючу роль цивільного процесуального права на сучасному етапі розвитку країни в світлі гарантованого Конституцією України права всіх громадян на судовий захист, ознайомити з порядком розгляду і вирішення цивільних справ судами, а також із здійсненням нотаріальних дій, продемонструвати нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу «Цивільний процес» студенти повинні:

- засвоїти методологію визначення місця, ролі і значення системи цивільного процесуального права України;
- вміти визначити правове становище учасників цивільних процесуальних правовідносин;
- оволодіти навичками практичного застосування норм цивільного процесуального права України в процесі вирішення конкретних ситуацій;
- усвідомити незворотність юридичної відповідальності за порушення цивільного процесуального законодавства;
- формувати правову свідомість та правову культуру.

Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- знання законодавства України в сфері регулювання цивільних процесуальних відносин;
- уміння вести дискусію;
- здатність здійснювати проектну діяльність у професійній сфері на основі системного підходу;
- здатність використовувати професійно профільовані знання, уміння й навички для дослідження правових явищ і процесів.

Передумови для вивчення дисципліни:

Вивчення навчальної дисципліни "Цивільний процес" передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів ("Цивільне право", "Сімейне право", сумлінної роботи над вивченням спеціальної літератури, активної участі на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Результати навчання:

Після вивчення дисципліни «Цивільний процес» студенти повинні:

- засвоїти та вільно оперувати спеціальною правовою термінологією у цивільно – правовій галузі;
- знати основні положення актів цивільного законодавства;
- знати практику застосування цивільного законодавства.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальна характеристика цивільного процесуального права

Тема 1. Предмет і система науки цивільного процесуального права. Принципи цивільного процесуального права

Подальше зміцнення законності, вдосконалення законодавства з метою охорони прав особи. Роль правосуддя з цивільних справ в умовах перебудови і оновлення суспільних відносин. Форми захисту прав і законних інтересів громадян і організацій. Конституція України про право громадян на судовий захист. Поняття цивільного процесуального права. Предмет, метод, система цивільного процесуального права. Співвідношення цивільного процесуального права з цивільним, сімейним, трудовим, земельним, державним і адміністративним правом, кримінальним процесуальним правом, організацією суду і прокуратури. Джерела цивільного процесуального права. Цивільно-процесуальні норми, їх структура. Дія їх у часі і просторі. Поняття цивільного судочинства (процес) і його завдання. Види цивільного судочинства. Стадії цивільного процесу. Суть, основні риси і значення цивільної процесуальної форми. Предмет науки цивільного процесуального права. Система науки цивільного процесуального права. Принципи як світоглядний елемент формування цивільного процесуального права. Поняття принципів цивільного процесуального права та їх значення. Система принципів цивільного процесуального права. Проблеми класифікації принципів цивільного процесуального права. Конституційні основи (принципи) правосуддя по цивільних справах. Здійснення правосуддя тільки судом. Формування судового корпусу. Колегіальність та одноособовість розгляду цивільних справ. Незалежність суддів і підкорення тільки закону. Рівність громадян перед законом і судом. Принцип гласності. Національна мова судочинства. Галузеві принципи цивільного процесуального права. Принципи диспозитивності, змагальності, процесуальної рівності сторін, усності, безпосередності, їх характеристика. Взаємний зв'язок і взаємозалежність принципів цивільного процесуального права.

Література : 1-4, 12, 33, 48.

Тема 2. Цивільні процесуальні правовідносини

Поняття цивільних процесуальних правовідносин і їх особливості. Підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Юридичні склади і їх характеристика. Зміст цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин і їх класифікація. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Правове становище суду та засади його діяльності. Роль суду в цивільному процесі. Склад суду. Правові і моральні підстави діяльності суду. Учасники цивільного процесу: особи, які беруть участь у справі як суб'єкти цивільних процесуальних відносин. Поняття і склад осіб, які беруть участь у справі, їх права і обов'язки; свідки, експерт, перекладачі та інші учасники процесу. Їх процесуальне становище та функції. Права і обов'язки.

Література : 9, 10, 35-49.

Тема 3. Сторони в цивільному процесі

Поняття сторін в цивільному процесі. Цивільна процесуальна правоздатність. Цивільна процесуальна дієздатність. Процесуальні права і обов'язки. Цивільна процесуальна правосуб'єктність. Основні риси сторін у цивільному процесі, види сторін. Характеристика прав і обов'язків сторін. Спеціальні права сторін. Процесуальна співучасть. Мета і підстави співучасті. Види співучасті. Процесуальні права і обов'язки співучасників. Поняття належного відповідача. Умови і порядок його заміни. Процесуальне правонаступництво (поняття і підстави). Порядок вступу в процес правонаступника і його правове положення.

Література : 1-2, 20-23, 51, 9.

Тема 4. Треті особи в цивільному процесі

Поняття та види третіх осіб у цивільному процесі. Основні риси третіх осіб. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Підстави та процесуальний порядок їх вступу в процес. Процесуальні права та обов'язки третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору. Відмінність третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору від співпозивачів. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Підстави і процесуальний порядок їх вступу (залучення) в процес. Процесуальні права і обов'язки третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору. Відмінність третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог, від співучасників (співпозивачів, співвідповідачів).

Література : 1,3, 10, 21, 50-53.

Тема 5. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб

Підстави і мета участі в цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Умови порушення цивільної справи в суді вищевказаними органами і особами. Їх процесуальні права і обов'язки. Завдання та форми участі. Відмінність цих органів та осіб від учасників процесу. Участь органів державної влади та органів місцевого самоврядування у цивільному процесі для надання висновку по справі.

Література : 1-4, 17, 22.

Тема 6. Представництво в цивільному процесі

Поняття судового представництва. Підстави і види представництва. Повноваження представника в суді. Документи, які стверджують повноваження представника. Оформлення довіреності на ведення справи в суді. Особи, які можуть бути представниками в суді. Особи, які не можуть бути представниками у суді. Відповідальність представників за несумлінне ведення справи.

Література : 1-3, 16-19, 35-37.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 Позовне провадження. Судовий розгляд справ.

Тема 7. Витрати по провадженню цивільних справ

Види судових витрат. Ціна позову. Порядок встановлення ціни позову. Відстрочення та розстрочення сплати судових витрат. Розподіл судових витрат між сторонами. Розподіл витрат при відмові від позову і мировій угоді. Повернення судового збору та коштів на оплату витрат на інформаційно-технічне забезпечення розгляду судової справи.

Література : 1-7, 15-19, 48, 49.

Тема 8. Заходи процесуального примусу

Поняття заходів процесуального примусу. Види заходів процесуального примусу. Значення заходів процесуального примусу для учасників цивільного процесу.

Література : 1-4, 18-24, 47-49.

Тема 9. Цивільні процесуальні строки

Поняття процесуальних строків і їх значення. Види процесуальних строків. Наслідки пропуску процесуальних строків. Обчислення процесуальних строків. Порядок продовження і поновлення процесуальних строків. Строки розгляду цивільних справ. Закінчення та зупинення процесуальних строків.

Література : 1-4, 12, 13, 20.

Тема 10. Докази і доказування в цивільному процесі

Поняття і мета судового доказування. Поняття судового доказу. Докази і засоби доказування. Поняття предмету доказування. Визначення предмету доказування по конкретних цивільних справах. Підстави звільнення від доказування. Розподіл між сторонами обов'язку по доказуванню. Класифікація доказів: первісні і похідні; прямі і побічні; усні і письмові; особисті і речові. Незалежність доказів і допустимість засобів доказування. Оцінка доказів. Засоби доказування. Пояснення сторін, третіх осіб та їхніх представників. Показання свідків. Процесуальний порядок допиту свідків. Права і обов'язки свідків. Письмові докази. Види письмових доказів (за змістом і формою). Речові докази. Відмінність речових доказів від письмових. Порядок подання речових доказів і їх зберігання. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Експертиза. Підстави для проведення експертизи. Порядок призначення і проведення експертизи. Висновок експерта та його зміст. Процесуальні права та обов'язки експерта. Додаткова і повторна експертиза.

Література : 1-4, 12, 18.

Тема 11. Підсудність цивільних справ

Поняття підсудності. Види підсудності. Порядок передачі справи в інший суд. Наслідки порушення правил про підсудність. Недопустимість спорів про підсудність.

Література : 1-4, 27, 43-57.

Тема 12. Пред'явлення позову. Відкриття провадження по справі

Пред'явлення позову. Позовна заява, її форми та зміст. Залишення позовної заяви без руху, повернення заяви. Відкриття провадження по справі. Зустрічний позов. Форма і зміст зустрічної позовної заяви. Позов третьої особи із самостійними вимогами щодо предмета позову. Об'єднання і роз'єднання позовів.

Література : 1-4, 12, 13, 18.

Тема 13. Провадження у справі до судового розгляду

Дії суду після відкриття провадження у справі. Заперечення відповідача проти позову. Попереднє судове засідання. Подання доказів. Збирання доказів. Забезпечення доказів. Витребування доказів. Речові докази. Експертиза в цивільному процесі. Забезпечення позову: підстави, види, заміна виду забезпечення позову, скасування заходів забезпечення

позову, відшкодування збитків, завданих забезпеченням позову, повернення предмета застави. Призначення справи до розгляду.

Література : 1-4, 12, 13, 38.

Тема 14. Судовий розгляд. Заочний розгляд справи.

Значення судового розгляду. Роль головуючого у керівництві судовим розглядом справи.

Строки розгляду справ. Зміст судового розгляду. Відкриття судового засідання. Підготовча частина судового розгляду. Розгляд справи по суті. Судові дебати. Постановлення і оголошення судового рішення. Зупинення і закриття провадження у справі. Залишення заяви без розгляду. Умови проведення заочного розгляду справи. Форма і зміст заочного рішення. Перегляд заочного рішення. Скасування та оскарження заочного рішення.

Література : 1-4, 12, 13, 48.

Тема 15. Судові рішення

Поняття, суть і значення судового рішення. Судове рішення – акт правосуддя. Виховна роль судового рішення. Види судових рішень. Зміст ухвали суду. Зміст рішення суду. Додаткове рішення суду. виправлення описок та арифметичних помилок у судовому рішенні. роз'яснення рішення суду. Набрання рішенням суду законної сили.

Література : 1-4, 12, 13, 38.

Тема 16. Фіксування цивільного процесу

Фіксування судового засідання технічними засобами. Журнал судового засідання. Протоколи про окремі процесуальні дії. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, журналу судового засідання та їх розгляд.

Література : 1-4, 12, 13, 28.

Структура залікового кредиту дисципліни “Цивільний процес” для студентів III курсу

(денна форма навчання)

	Кількість годин				
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота (КПЗ)	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, система і принципи цивільного процесуального права.					
Тема 1. Предмет і система науки цивільного процесуального права. Принципи цивільного процесуального права.	1	2	2		
Тема 2. Цивільні процесуальні правовідносини.	1	2	2	2	
Тема 3. Сторони в цивільному процесі.	1	2	2		
Тести					2

Тема 4. Треті особи в цивільному процесі.	1	2	2		
Тема 5. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.	2	2			
Тема 6. Представництво в цивільному процесі.	2	2			
Модульна контрольна робота					2
Змістовий модуль 2. Позовне провадження. Судовий розгляд справ.			2		
Тема 7. Витрати по провадженню цивільних справ.	2		2		
Тема 8. Заходи процесуального примусу.	2	2	2		
Тема 9. Цивільні процесуальні строки.	2				
Тема 10. Докази і доказування в цивільному процесі.	2	2			
Тести					2
Тема 11. Підсудність цивільних справ.	2				
Тема 12. Пред'явлення позову. Відкриття провадження по справі.	2	4		2	
Тема 13. Провадження у справі до судового розгляду.	2				
Тема 14. Судовий розгляд. Заочний розгляд справ.	2	4			
Тема 15. Судові рішення.	2	4	3		
Тема 16. Фіксування цивільного процесу.	2				
Ректорська модульна контрольна робота					2
Разом	28	28	30	4	8

(заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, система і принципи цивільного процесуального права.				
Тема 1. Предмет і система науки цивільного процесуального права. Принципи цивільного процесуального права.	2	2	30	
Тема 2. Цивільні процесуальні правовідносини.			30	
Тема 3. Сторони в цивільному процесі.				

Тема 4. Треті особи в цивільному процесі.	2			
Тема 5. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.				
Змістовий модуль 2. Розгляд цивільної справи по суті				
Тема 6. Представництво в цивільному процесі.	4	4	50	
Тема 7. Витрати по провадженню цивільних справ.				
Тема 8. Заходи процесуального примусу.				
Тема 9. Цивільні процесуальні строки.				
Тема 10. Докази і доказування в цивільному процесі.				
Тема 11. Підсудність цивільних справ.	4		36	
Змістовий модуль 3. Позовне провадження.				
Тема 12. Пред'явлення позову. Відкриття провадження по справі.	4	4	30	
Тема 13. Провадження у справі до судового розгляду.				
Тема 14. Судовий розгляд. Заочний розгляд справ.				
Тема 15. Судові рішення.				
Тема 16. Фіксування цивільного процесу.				
Контрольна робота				
Разом	16	10	244	7

**Тематика практичних занять
з дисципліни «Цивільний процес»**

Практичне заняття №1.

Тема : Поняття, завдання, джерела, принципи цивільного процесуального права.

Мета : Ознайомити із загальними положеннями цивільного процесуального права та цивільного процесу.

Питання для обговорення :

1. Поняття цивільного процесуального права і його значення.
2. Місце цивільного процесуального права в правовій системі України.
3. Джерела цивільного процесуального права і межі його дії.
4. Цивільне судочинство і його стадії.
5. Наука цивільного процесуального права.
6. Цивільний процес в іноземних державах.
7. Поняття принципів цивільного процесуального права і їх значення.
8. Система принципів і їх класифікація.
9. Принципи, які закріплені Конституцією України.
10. Принципи, закріплені законодавством про судочинство.

Література : 1-4, 12, 23, 48.

Практичне заняття № 2.

Тема : Цивільні процесуальні правовідносини.

Мета : Визначити елементи та сутність цивільних процесуальних правовідносин.

Питання для обговорення :

1. Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Підстави і передумови їх виникнення.
2. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
3. Об'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
4. Зміст цивільних процесуальних правовідносин.

Література : 1-4, 12, 23, 38.

Практичне заняття № 3.

Тема : Сторони в цивільному процесі.

Мета : Дослідити сторін у цивільному процесі, визначити їх процесуальне становище.

Питання для обговорення :

1. Поняття сторін у цивільному процесі, їх процесуальні права і обов'язки.
2. Процесуальна співучасть.
3. Заміна неналежного відповідача.
4. Процесуальне правонаступництво.
5. Участь сторін у цивільному процесі іноземних держав.

Література : 1-4, 22, 33, 58.

Практичне заняття № 4.

Тема : Треті особи в цивільному процесі.

Мета : Визначити правове становище третіх осіб у цивільному процесі.

Питання для обговорення :

1. Поняття і види третіх осіб.
2. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.
3. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.
4. Участь третіх осіб в цивільному процесі іноземних держав.

Література : 1-4, 12, 23, 38.

Практичне заняття № 5.

Тема : Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Мета : Окреслити правове становище осіб та органів, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.

Питання для обговорення :

1. Мета, підстави і процесуальні форми участі.
2. Завдання органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб в цивільному процесі.
3. Форми участі даних осіб у цивільному процесі.

Література : 1-4, 12, 43, 58.

Практичне заняття № 6.

Тема : Представництво в цивільному процесі.

Мета : Ознайомитись із інститутом представництва в системі права та визначити основні його завдання.

Питання для обговорення :

1. Поняття та значення процесуального представництва.
2. Види процесуального представництва.

3. Повноваження представника.
4. Процесуально-правове становище представника в провадженні цивільних справ.
5. Поняття та види витрат та їх значення.
6. Судовий збір.
7. Витрати, пов'язані з розглядом справи у суді.
8. Розподіл та відшкодування понесених витрат у справі.

Література : 1-4, 12, 23, 38.

Практичне заняття № 7.

Тема : Заходи процесуального примусу. Цивільні процесуальні строки. Витрати по провадженню цивільної справи.

Мета : Дослідити основні особливості заходів процесуального примусу та порядок їх застосування. Ознайомитись із правовим регулюванням витрат по провадженню цивільних справ.

Питання для обговорення :

1. Поняття і види заходів процесуального примусу.
2. Поняття, значення і види процесуальних строків.
3. Обчислення, зупинення, продовження, поновлення процесуальних строків.
4. Наслідки пропущення процесуальних строків.

Література : 1-4, 12, 13, 18.

Практичне заняття № 8.

Тема : Докази і доказування в цивільному процесі. Підсудність цивільних справ.

Мета : Визначити характерні особливості процесу доказування у цивільному процесі.

Питання для обговорення :

1. Поняття і види доказів.
2. Належність та допустимість доказів.
3. Доказування.
4. Засоби доказування.
5. Забезпечення доказів.
6. Поняття і види підсудності.
7. Наслідки порушення правил про підсудність.
8. Зміна підсудності.

Література : 1-4, 12, 43, 48.

Практичне заняття № 9.

Тема : Пред'явлення позову. Відкриття провадження по цивільній справі.

Провадження у справі до судового розгляду.

Мета : Ознайомитись із засадами відкриття провадження у справі. Дослідити особливості позовного провадження.

1. Позов – процесуальний засіб порушення цивільних справ в суді
2. Об'єднання і роз'єднання позовів.
3. Процесуальні засоби, що забезпечують відповідачу захист своїх інтересів проти позову.
4. Зміни в позовному спорі.
5. Дії суду після відкриття провадження у справі.
5. Заперечення відповідача проти позову.
6. Попереднє судове засідання.
7. Забезпечення позову: загальна характеристика та види.
8. Призначення справи до розгляду.

Література : 1-4, 12, 23, 48.

Практичне заняття № 10.**Тема : Судовий розгляд цивільних справ. Заочний розгляд справи.****Мета : Дослідити процедуру проведення судового розгляду цивільної справи.****Питання для обговорення :**

1. Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ.
2. Ускладнення в процесі судового розгляду цивільних справ.
3. Заочний розгляд справи.

*Література : 1-4, 12, 23, 38.***Практичне заняття № 11.****Тема : Судові рішення. Фіксування цивільного процесу.****Мета : Визначити поняття та види судових рішень. Ознайомитись із процедурою фіксування цивільного процесу.****Питання для обговорення :**

1. Поняття і види судових рішень.
2. Суть судового рішення.
3. Вимоги до судового рішення.
4. Додаткове рішення суду.
5. Виправлення недоліків рішення судом, що його постановив.
6. Роз'яснення рішення.
7. Законна сила рішення.
8. Фіксування судового засідання технічними засобами.
9. Журнал судового засідання, як спосіб фіксування судового засідання.
10. Протоколи про окремі процесуальні дії.
11. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, журналу судового засідання та їх розгляд.

Література : 1-4, 22, 43, 58.

**Структура залікового кредиту дисципліни “Цивільний процес”
для студентів IV курсу**

(денна форма навчання)

Змістовий модуль 1. Непозовне провадження.			50	2	
Тема 17. Наказне провадження.	2	4			
Тема 18. Окреме провадження.	4	4			
Модульна контрольна робота					2
Змістовий модуль 2. Перегляд рішень та ухвал суду					
Тема 19. Оскарження і перевірка судових рішень і ухвал в судах апеляційної інстанції.	4	4			
Тема 20. Перегляд судових рішень в касаційному порядку.	4	2			
Тема 21. Провадження у зв'язку з винятковими обставинами.	2	2	40	2	
Тема 22. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.	2	2			
Тести					2
Тема 23. Виконавче провадження.	4	4			

Тема 24. Судовий контроль за виконанням судових рішень.	2	2			
Тема 25. Визнання та звернення до виконання рішень іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.	2	2			
Ректорська модульна контрольна робота					2
Разом	26	26	94	4	6

(заочна форма навчання)

Змістовий модуль 1. Непозовне провадження.	4	2	30	
Тема 17. Наказне провадження.				
Тема 18. Окреме провадження.				
Змістовий модуль 2. Перегляд рішень та ухвал суду				
Тема 19. Оскарження і перевірка судових рішень і ухвал в судах апеляційної інстанції.	4	4		
Тема 20. Перегляд судових рішень в касаційному порядку.				
Тема 21. Провадження у зв'язку з винятковими обставинами.	4		34	
Тема 22. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.				
Тема 23. Виконавче провадження.		2		
Тема 24. Судовий контроль за виконанням судових рішень.	6		30	
Тема 25. Визнання та звернення до виконання рішень іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.				
Контрольна робота				6
Разом	18	8	94	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Непозовне провадження.

Тема 17. Наказне провадження

Поняття і суть наказного провадження. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ.

Підсудність справ наказного провадження. Заява про видачу судового наказу: форма, зміст, відмова у прийнятті, порядок її розгляду. Зміст судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили. Скасування судового наказу.

Література : 12, 33, 58.

Тема 18. Окреме провадження.

Поняття і суть окремого провадження. Порядок розгляду справ окремого провадження. Підсудність суду справ про встановлення фактів, які мають юридичне значення. Зміст заяви. Рішення суду. Визнання громадянина безвісно відсутнім і оголошення громадянина померлим. Підсудність справи. Зміст заяви. Дії судді після прийняття заяви. Рішення суду. Дії суду. Визнання громадянина обмежено дієздатним або недієздатним. Підсудність.

Зміст заяви. Особи, які можуть бути заявниками. Особливості доказування. Розгляд справи. Рішення суду. Скасування рішення суду. Усиновлення дітей. Підсудність. Зміст заяви. Підготовка справи. Розгляд справи. Рішення суду. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника (визивне провадження) та векселі. Підсудність. Порядок подання заяви та її зміст. Підготовка справи до судового розгляду. Розгляд справи. Рішення суду. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Підсудність. Зміст заяви. Розгляд справи. Рішення суду. Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Підсудність. Зміст заяви. Розгляд справи. Рішення суду. Визнання спадщини відумерлою. Підсудність. Зміст заяви. Розгляд справи. Рішення суду. Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Підсудність. Зміст заяви. Розгляд справи. Рішення суду. Обов'язкова госпіталізація до протитуберкульозного закладу. Підсудність. Зміст заяви. Розгляд справи. Рішення суду. Справи про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб. Підсудність. Зміст заяви. Розгляд справи. Рішення суду.

Література : 1-4, 12, 33, 45.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 Перегляд рішень та ухвал суду

Тема 19. Оскарження і перевірка судових рішень і ухвал в судах апеляційної інстанції

Суть і значення стадії апеляційного оскарження. Завдання апеляційної інстанції. Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження. Суб'єкти права на оскарження. Ухвали, на які можуть бути подані скарги окремо від рішення суду. Форма і зміст апеляційної скарги та заяви про апеляційне оскарження. Строки апеляційного оскарження. Підготовка апеляційного розгляду справи. Призначення справи до розгляду у суді апеляційної інстанції.

Процесуальний порядок і строки розгляду справ апеляційним судом. Повноваження суду апеляційної інстанції, наслідки неявки в судове засідання осіб, які беруть участь у справі. Підстави для відхилення апеляційної скарги. Підстави для скасування рішення суду і передача справи на повний розгляд. Підстави для скасування рішення із закриттям провадження в справі або залишення заяви без розгляду. Підстави для скасування рішення суду I інстанції і ухвалення нового рішення або зміни рішення. Ухвала суду апеляційної інстанції. Зміст ухвали суду апеляційної інстанції. Зміст рішення суду апеляційної інстанції. Законна сила рішення і ухвали апеляційного суду.

Література : 5-8, 32, 33, 48.

Тема 20. Перегляд судових рішень в касаційному порядку

Суть і значення касаційного провадження. Право касаційного оскарження. Строк на касаційне оскарження. Порядок подачі касаційної скарги. Форма і зміст касаційної скарги. Доповнення, зміна касаційної скарги або відмова від неї, приєднання до касаційної скарги. Передача справи до касаційного суду. Підготовка касаційного розгляду справ. Попередній розгляд справ. Підготовка справи до касаційного розгляду. Порядок розгляду справи судом касаційної інстанції. Порядок постановлення ухвал та рішень судом касаційної інстанції. Ухвала суду касаційної інстанції. Рішення суду касаційної інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Законна сила рішення і ухвали суду касаційної інстанції.

Література : 1-4, 12, 13, 18.

Тема 21. Перегляд рішень у зв'язку з виключними обставинами

Поняття і завдання перегляду рішень що набрали законної сили у зв'язку з винятковими обставинами. Підстави перегляду. Строк подання скарг про перегляд. Порядок

провадження у зв'язку з винятковими обставинами. Повноваження касаційного суду при розгляді справи у зв'язку з винятковими обставинами.

Література : 1-4, 12, 23, 38.

Тема 22. Перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами

Поняття і завдання перегляду рішень, ухвал суду у зв'язку з нововиявленими обставинами. Підстави перегляду. Строк подання заяв про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами. Форма і зміст заяви про перегляд. Порядок розгляду заяви про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами.

Література : 2-4, 22, 33, 48.

Тема 23. Виконавче провадження

Виконання судових рішень – одна із стадій цивільного процесу. Значення примусового виконання постанов. Гарантії законності у виконавчому провадженні. Негайне виконання судових рішень. Звернення судових рішень до виконання. Дублікат виконавчого документа. Мирова угода в процесі виконання. Питання, що вирішуються судом у процесі виконання судових рішень.

Література : 1-4, 12, 13, 18.

Тема 24. Судовий контроль за виконанням судових рішень

Порядок оскарження рішень, дій, бездіяльності державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судового рішення. Подання скарги. Розгляд скарги. Ухвала суду та її виконання.

Література : 1-4, 12, 23, 38.

Тема 25. Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню

Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню. Провадження у справах за участю іноземних осіб. Позови до іноземних держав та міжнародних організацій. Судові доручення. Конституція України про право іноземних громадян і осіб без громадянства на звернення до суду. Цивільні процесуальні права іноземних громадян, підприємств і організацій. Цивільні процесуальні права осіб без громадянства. Підсудність цивільних справ по спорах, в яких беруть участь іноземні громадяни, особи без громадянства, іноземні підприємства і організації, а також по спорах, в яких хоча б одна із сторін проживає за кордоном. Виконання судових доручень іноземних судів. Дипломатичний імунітет.

Література : 12, 15, 38.

Тематика практичних занять НЕПОЗОВНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Практичне заняття № 10.

Тема : Наказне провадження.

Мета : Ознайомитись із загальними положеннями наказного провадження.

Окреслити особливість процедури розгляду справ у наказному провадженні.

Питання для обговорення :

1. Поняття і суть наказного провадження.

2. Підсудність справ наказного провадження.
3. Судовий наказ.

Література : 1-4, 12, 23, 38.

Практичне заняття №11.

Тема : Окреме провадження.

Мета : Дослідити особливості розгляду справ у окремому провадженні.

Питання для обговорення :

1. Суть і значення окремого провадження.
2. Процесуальний порядок розгляду справ окремого провадження.
3. Визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
4. Визнання громадянина безвісно відсутнім або оголошення його померлим.
5. Усиновлення дітей.
6. Встановлення фактів, що мають юридичне значення.
7. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
8. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
9. Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
10. Визнання спадщини відумерлою.
11. Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
12. Примусова госпіталізація до протитуберкульозного закладу.

Література : 1, 13, 18, 45.

Практичне заняття № 12.

Тема : Оскарження і перевірка судових рішень і ухвал в судах апеляційної інстанції.

Перегляд судових рішень в касаційному порядку.

Мета : Визначити завдання та компетентності судів апеляційної та касаційної інстанції.

Питання для обговорення :

1. Поняття та завдання апеляційного провадження.
2. Право на апеляційне оскарження.
3. Порядок подачі апеляційної скарги.
4. Порядок розгляду справ у суді апеляційної інстанції.
5. Повноваження суду апеляційної інстанції.
6. Рішення суду апеляційної інстанції.
7. Апеляційне оскарження ухвал суду першої інстанції.
8. Поняття і завдання касаційного провадження.
9. Право на касаційне оскарження та порядок його здійснення.
10. Розгляд касаційних скарг колегією суддів.
11. Порядок розгляду касаційних скарг складом судової палати.
12. Повноваження суду касаційної інстанції.

Література : 1-4, 12, 13, 18.

Практичне заняття № 13.

Тема : Провадження у зв'язку з новоявленими обставинами.

Мета : З'ясувати особливості розгляду справ у зв'язку із ново виявленими обставинами.

Питання для обговорення :

1. Поняття і завдання перегляду рішень, що набрали законної сили, у зв'язку з виключними обставинами.
2. Підстави перегляду.
3. Строк подання скарг про перегляд.
4. Порядок провадження у зв'язку з виключними обставинами.

5. Повноваження касаційного суду при розгляді справи у зв'язку з винятковими обставинами.
 6. Поняття і завдання перегляду рішень ухвал суду у зв'язку з нововиявленими обставинами.
 7. Підстави перегляду.
 8. Строк подання заяв про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами.
 9. Форма і зміст заяви про перегляд.
 10. Порядок розгляду заяви про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами.
- Література : 1-4, 12, 23, 38.*

Практичне заняття № 14.

Тема : Виконання судових та інших постанов. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Оскарження дій або без діяльності державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби. контроль за виконанням судових рішень.

Мета : Дослідити процедуру виконання судових рішень та здійснення контролю за їх виконанням ДВС України.

Питання для обговорення:

1. Виконання судових постанов – одна із стадій судового процесу.
2. Звернення судового рішення до виконання.
3. Відстрочка або розстрочка виконання, зміна способу і порядку виконання рішення.
4. Виконання рішень судів.
5. Мирова угода і відмова від примусового виконання.
6. Поворот виконання.
7. Порядок подання скарги та строк звернення зі скаргою.
8. Процесуальний порядок розгляду скарги.
9. Ухвала суду за скаргою.
10. Виконання ухвали суду.
11. Право на звернення із скаргою на дії або бездіяльність державного виконавця.
12. Господарські суди України.
13. Порядок розгляду скарги та судове рішення.

Література : 12, 13, 18, 23, 45, 57-59.

Комплексне практичне індивідуальне завдання.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) – форма організації навчання, яка має на меті поглиблення, узагальнення, та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. КПЗ студенти виконують самостійно під керівництвом викладачів. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь, навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять.

Пропоновані теоретичні питання КПЗ (3 курс)

Змістовий модуль №1. Загальна характеристика цивільного процесуального законодавства. Сторони та треті особи в цивільному процесі.

1. Поняття цивільного процесуального права і його значення.
2. Місце цивільного процесуального права в правовій системі України.
3. Джерела цивільного процесуального права і межі його дії.
4. Цивільне судочинство і його стадії.

5. Наука цивільного процесуального права.
6. Цивільний процес в іноземних державах.
7. Поняття принципів цивільного процесуального права і їх значення.
8. Система принципів і їх класифікація.
9. Принципи, які закріплені Конституцією України.
10. Принципи, закріплені законодавством про судочинство.
11. Поняття цивільних процесуальних правовідносин. Підстави і передумови їх виникнення.
12. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
13. Об'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
14. Зміст цивільних процесуальних правовідносин.
15. Поняття сторін у цивільному процесі, їх процесуальні права і обов'язки.
16. Процесуальна співучасть.
17. Заміна неналежного відповідача.
18. Процесуальне правонаступництво.
19. Участь сторін у цивільному процесі іноземних держав.
20. Поняття і види третіх осіб.
21. Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору.
22. Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору.
23. Участь третіх осіб в цивільному процесі іноземних держав.
24. Мета, підстави і процесуальні форми участі.
25. Завдання органів та осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб в цивільному процесі.
26. Форми участі даних осіб у цивільному процесі.

Змістовий модуль №2. Позовне провадження. Судовий розгляд цивільної справи.

1. Поняття та значення процесуального представництва.
2. Види процесуального представництва.
3. Повноваження представника.
4. Процесуально-правове становище представника в провадженні цивільних справ.
5. Поняття та види витрат та їх значення.
6. Судовий збір.
7. Витрати, пов'язані з розглядом справи у суді.
8. Розподіл та відшкодування понесених витрат у справі.
9. Поняття і види заходів процесуального примусу.
10. Поняття, значення і види процесуальних строків.
11. Обчислення, зупинення, продовження, поновлення процесуальних строків.
12. Наслідки пропуску процесуальних строків.
13. Поняття і види доказів.
14. Належність та допустимість доказів.
15. Доказування.
16. Засоби доказування.
17. Забезпечення доказів.
18. Поняття і види підсудності.
19. Наслідки порушення правил про підсудність.
20. Зміна підсудності.
21. Позов – процесуальний засіб порушення цивільних справ в суді
22. Об'єднання і роз'єднання позовів.

23. Процесуальні засоби, що забезпечують відповідачу захист своїх інтересів проти позову.
24. Зміни в позовному спорі.
25. Дії суду після відкриття провадження у справі.
26. Заперечення відповідача проти позову.
27. Підготовче судове засідання.
28. Забезпечення позову: загальна характеристика та види. Зустрічне забезпечення.
29. Призначення справи до розгляду.
30. Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ.
31. Малозначні справ, спрощене позовне провадження.
32. Заочний розгляд справи.
33. Поняття і види судових рішень.
34. Суть судового рішення.
35. Вимоги до судового рішення.
36. Додаткове рішення суду.
37. виправлення недоліків рішення судом, що його постановив.
38. Роз'яснення рішення.
39. Законна сила рішення.
40. Фіксування судового засідання технічними засобами.
41. Журнал судового засідання, як спосіб фіксування судового засідання.
42. Протоколи про окремі процесуальні дії.
43. Зауваження щодо технічного запису судового засідання, журналу судового засідання та їх розгляд.

Оцінка за КПЗ є обов'язковим компонентом екзамену і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Пропоновані теоретичні питання КПЗ (4 курс)

Змістовий модуль №4. Непозовне провадження.

1. Суть і значення окремого провадження.
2. Процесуальний порядок розгляду справ окремого провадження.
3. Визнання громадянина обмежено дієздатним чи недієздатним та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
4. Визнання громадянина безвісно відсутнім або оголошення його померлим.
5. Усиновлення дітей.
6. Встановлення фактів, що мають юридичне значення.
7. Відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
8. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
9. Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
10. Визнання спадщини відумерлою.
11. Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.
12. Примусова госпіталізація до протитуберкульозного закладу.
13. Поняття і суть наказного провадження.
14. Підсудність справ наказного провадження.
15. Судовий наказ.

Змістовий модуль №5. Перегляд судових рішень та ухвал.

1. Поняття та завдання апеляційного провадження.
2. Право на апеляційне оскарження.
3. Порядок подачі апеляційної скарги.

4. Порядок розгляду справ у суді апеляційної інстанції.
5. Повноваження суду апеляційної інстанції.
6. Рішення суду апеляційної інстанції.
7. Апеляційне оскарження ухвал суду першої інстанції.
8. Поняття і завдання касаційного провадження.
9. Право на касаційне оскарження та порядок його здійснення.
10. Розгляд касаційних скарг колегією суддів.
11. Порядок розгляду касаційних скарг складом судової палати.
12. Повноваження суду касаційної інстанції.
13. Поняття і завдання перегляду рішень, що набрали законної сили, у зв'язку з винятковими обставинами.
14. Підстави перегляду.
15. Строк подання скарг про перегляд.
16. Порядок провадження у зв'язку з винятковими обставинами.
17. Повноваження касаційного суду при розгляді справи у зв'язку з винятковими обставинами.
18. Поняття і завдання перегляду рішень ухвал суду у зв'язку з нововиявленими обставинами.
19. Підстави перегляду.
20. Строк подання заяв про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами.
21. Форма і зміст заяви про перегляд.
22. Порядок розгляду заяви про перегляд у зв'язку з нововиявленими обставинами.
23. Виконання судових постанов – одна із стадій судового процесу.
24. Звернення судового рішення до виконання.
25. Відстрочка або розстрочка виконання, зміна способу і порядку виконання рішення.
26. Виконання рішень судів.
27. Мирова угода і відмова від примусового виконання.
28. Поворот виконання.
29. Порядок подання скарги та строк звернення зі скаргою.
30. Процесуальний порядок розгляду скарги.
31. Ухвала суду за скаргою.
32. Виконання ухвали суду.
33. Право на звернення із скаргою на дії або бездіяльність державного виконавця.
34. Господарські суди України.
35. Порядок розгляду скарги та судові рішення.
36. Умови визнання та виконання іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.
37. Вимоги до клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду.
38. Процесуальний порядок розгляду клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду.
39. Ухвала про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду.
40. Звернення до примусового виконання рішення іноземного суду.
41. Умови визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.
42. Процесуальний порядок розгляду клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Оцінка за КПЗ є обов'язковим компонентом екзамену і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Тематика самостійної роботи з дисципліни

«Цивільний процес» (Зкурс)

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1	Загальні положення цивільного процесуального права України	1
2	Особливості та проблеми класифікації суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин.	
3	Правове регулювання діяльності судових органів та суду.	1
4	Правове становище експерта у цивільному процесі.	
5	Правове становище спеціаліста у цивільному процесі. Особливості специфіки його роботи.	
6	Правове становище помічника та секретаря судового засідання.	1
7	Особливості участі у цивільному процесі органів виконавчої влади.	1
8	Особливості участі прокурора у цивільному процесі.	
9	Категорія осіб, які не можуть представляти свої інтереси в суді самостійно.	1
10	Процес доказування у цивільному процесі. Особливості його здійснення та відмінності від кримінального процесу.	1
11	Проблеми класифікації доказів.	1
12	Законодавство України, що регулює цивільні процесуальні правовідносини.	1
13	Позов як матеріально-правова форма захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб у суді.	1
14	Засоби забезпечення позову.	
15	Поняття та елементи позову.	1
16	Стадії цивільного судочинства. Особливості їх класифікації.	1
17	Характерні особливості позовного провадження.	
18	Позовна заява: поняття та особливості її складання. Уточнення до позовної заяви.	1
19	Процесуальне становище відповідача у цивільному процесі. Заперечення на позовну заяву.	1
20	Процесуальне становище позивача у цивільному процесі.	
21	Підстави виникнення та припинення цивільних процесуальних правовідносин.	1
22	Суд як обов'язковий учасник цивільного процесу.	
23	Участь у цивільному процесі третіх осіб.	1
24	Особливості законного представництва у цивільному процесі.	1
25	Територіальна підсудність цивільних справ. Переваги над іншими видами підсудності.	
26	Судові рішення та порядок їх скасувань судами першої інстанції.	1
27	Порядок здійснення фіксування цивільного процесу.	1
28	Відповідальність за ведення фіксування цивільного процесу.	1
29	Сучасний стан цивільного процесуального законодавства України та перспективи його розвитку.	1

30	Відповідальність учасників цивільного процесу за порушення порядку розгляду цивільної справи.	1
31	Цивільний процесуальний кодекс України як основоположне джерело цивільного процесуального права.	2
32	Проблеми, що виникають із підготовкою справи до судового розгляду цивільної справи.	2
33	Завдання та компетенції судів першої інстанції.	2
34	Тренінг	4
Разом		30

**Тематика самостійної роботи з дисципліни
«Цивільний процес» (4 курс)**

№ п/п	Тематика	Кількість годин
1	Загальні положення позовного провадження.	2
2	Розстрочка або відстрочка виконання судових рішень.	2
3	Мирова угода в цивільному процесі..	2
4	Усиновлення дітей : категорія справ окремого провадження..	2
5	Підстави та порядок скасування рішень про визнання особи безвісно відсутньою.	2
6	Примусова госпіталізація фізичної особи до протитуберкульозного закладу.	2
7	Процесуальний порядок розгляду клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.	2
8	Господарські суди України	2
9	Розгляд касаційних скарг колегією суддів.	2
10	Іноземний елемент у цивільному процесі.	2
11	Співвідношення процедур розгляду цивільних справ позовного та наказного проваджень.	2
12	Відмінності між позовним провадженням та окремим провадженням.	2
13	Справи про визнання права на втрачені цінні папери: особливості розгляду.	2
14	Особливості розгляду справ про примусове поміщення особи до психіатричних закладів.	2
15	Порядок поновлення батьківських прав.	2
16	Невиконання боржником судового наказу.	2
17	Справи про позбавлення батьківства : труднощі розгляду.	3
18	Заява та скарга як процесуальні документи в окремому провадженні.	2
19	Особливості складності розгляду справ окремого провадження.	2
20	Процесуальне становище боржника та кредитора у наказному провадженні.	2
21	Судовий наказ як особливий вид судового рішення. Порядок та підстави його скасування.	2

22	Процедура розгляду цивільних справ наказного провадження.	2
23	Особливості участі адвоката як представника у міжнародному цивільному процесі.	2
24	Цивільний процес у міжнародному приватному праві.	2
25	Відповідальність державного виконавця за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків.	2
26	Державна виконавча служба України як контролюючий орган за виконанням судових рішень.	2
27	Апеляційна скарга : зміст, форма та порядок подачі.	2
28	Особливості складання та подачі касаційної скарги.	2
29	Правове регулювання діяльності судів в Україні.	2
30	Апеляційна інстанція : завдання та повноваження в системі судів України.	2
31	Суди касаційної інстанції : сутність та завдання.	2
32	Вищий спеціалізований суд України : завдання та компетентності.	4
33	Верховний Суд України	2
34	Тренінг	4
Разом		94

Організація і проведення тренінгу

Тренінг (*англ. training*) — це запланований процес модифікації (зміни) відношення, [знання](#) чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального [досвіду](#) з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі. Тренування (від англ. to train — виховувати, навчати) — комплекс вправ для тренування в чому-небудь. Тренування — система підготовки [організму](#) людини з метою пристосування його до підвищених вимог і складних умов роботи й життя.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** провадиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу з дисципліни «Цивільний процес» (3 курс)

1. Особливості укладення договорів із адвокатами про здійснення ними представницької діяльності у судах загальної юрисдикції.
2. Цивільні спори : особливості їх класифікації.

Тематика тренінгу з дисципліни «Цивільний процес» (4 курс)

1. Міжнародний комерційний арбітраж.

2. Компетенції Верховного суду України.

Методи навчання.

У навчальному процесі застосовуються лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; самостійна робота; виконання КПЗ.

Методи оцінювання.

У процесі вивчення дисципліни «Цивільний процес» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПЗ;
- оцінювання тренінгу;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий залік;
- екзамен

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Цивільний процес» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

* Відповідно до наказу ТНЕУ від 06.07.2015 р., № 400.

(3 курс)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
	(ректорська контрольна робота)	(підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	
30%	40%	30%	100%
тиждень	тиждень	тиждень	

(4 курс)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
	(ректорська контрольна робота)	(підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Письмовий екзамен	
20%	20%	20%	40%	
тиждень	тиждень	тиждень		

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Опис дисципліни "Цивільний процес"

Дисципліна – Цивільний процес	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS- 3 курс-3 4 курс-4	Галузь знань 08 Право	Нормативна дисципліна циклу професійної та практичної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів- 6 семестр – 3 7 семестр – 4	Спеціальність 081 Право	Рік підготовки: Денна – 3,4 Заочна – 3,4 Семестр – Денна - 6,7 Заочна – 6,7,8
Кількість змістових модулів – 3 курс-3 4 курс-2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	<u>3 курс</u> Лекції – Денна - 28 год. Заочна - 16 год. Практичні заняття Денна - 28 год. Заочна - 10 год. <u>4 курс</u> Лекції – Денна - 26 год. Заочна - 18 год. Практичні заняття Денна - 26 год. Заочна – 8 год.
Загальна кількість годин – 3 курс-90 год. 4 курс-150 год.		<u>3 курс</u> Самостійна робота Денна – 30 год.(в т.ч. 4 год тренінг) Заочна - 244 год. Індивідуальна робота

		(КПІЗ) – 4 год. <u>4 курс</u> Самостійна робота Денна – 94 год. (в т.ч. 4 год тренінг) Заочна - 94 год. Індивідуальна робота (КПІЗ) – 4 год.
Тижневик годин: 6 семестр – 6 год., з них аудиторних – 4 год.; 7 семестр – 12 год., з них аудиторних – 3 год.;		Вид підсумкового контролю – 3 курс – залік 4 курс – екзамен

Практичні завдання

За заявою КП “Теплоцентраль” було видано 28 січня 2017 р. судовий наказ про стягнення з боржника Федорової заборгованості за комунальні послуги в розмірі 2590 грн.

14 лютого 2018 р. Федорова звернулась до суду з заявою про скасування судового наказу. У заяві Федорова просила поновити процесуальні строки для скасування судового наказу та скасувати останній, посилаючись на те, що цей наказ вона отримала лише 9 лютого 2018 р. Також позивачка вважає, що судовий наказ є необґрунтованим, оскільки вона регулярно сплачує комунальні послуги і за рахунком КП “Теплоцентраль” має навіть переплату, на доказ чого надала квитанції про сплату рахунків.

Як повинен діяти далі суддя?

До суду звернувся прокурор в інтересах Степанової з заявою про видачу судового наказу з вимогою про стягнення заборгованості по заробітній платі.

У заяві прокурор указав, що в результаті перевірки встановлено, що Степанова була звільнена з роботи у зв'язку з ліквідацією підприємства, але й до цього часу не отримала належної їй до виплати суми заробітної плати, через що опинилася в скрутному матеріальному становищі. Зазначена обставина позбавляє Степанову можливості самостійно звернутися до суду за захистом своїх прав. Тому відповідно до Конституції України, ЦПК України, Закону України “Про прокуратуру” вбачаються підстави для звернення прокурора в межах його компетенції до місцевого суду на захист прав Степанової.

Чи мав право прокурор звертатися до суду з такою вимогою і з таких підстав? Чи може прокурор взагалі звертатись із заявою про видачу судового наказу? Хто може бути заявником в наказному провадженні?

До судді надійшла заява Прокопова про видачу судового наказу за вимогою про стягнення нарахованої, але не виплаченої йому суми заробітної плати. Суддя відмовив Прокопову в прийнятті заяви про видачу судового наказу у зв'язку з ненаданням ним документів, які підтверджують заявлені вимоги та несплату судового збору.

Чи правильно діяв суддя? Які підстави для відмови у прийнятті заяви про видачу судового наказу? Які документи Прокопов повинен був надати до суду? Як далі діяти Прокопову?

Судом Сумської області 24 березня 2018 р. було видано судовий наказ за заявою Рибакіної Р.В. про стягнення з Уфімцева А.А. аліментів на утримання доньки Рибакіної

О.А. в у твердій грошовій сумі в розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку щомісячно, починаючи стягнення з 6 березня 2018 р. до досягнення дитиною віку повноліття.

Уфімцев А.А. 1 квітня 2018 р. звернувся до суду з заявою про скасування судового наказу про стягнення з нього аліментів, мотивуючи свої вимоги тим, що він не згідний щоб дана вимога розглядалась в порядку наказного провадження і видача судового наказу є незаконною.

Ознайомившись із заявою боржника про скасування судового наказу про стягнення аліментів на утримання дитини, суд постановив ухвалу про скасування судового наказу.

В ухвалі про скасування судового наказу суд роз'яснив Рибаківій Р.В., що вона може оскаржити ухвалу до апеляційного суду.

Чи допущені суддею помилки?

Опікунська рада звернулася до суду з заявою про визнання Котова Н.Н. недієздатним на підставі того, що він страждає на психічний розлад. Заява була подана до суду за місцем проживання Котова Н.Н. У ній зазначено, що Котов Н.Н. перебуває у психоневрологічному диспансері, де проходить черговий курс лікування. Опікунською радою також заявлено клопотання про витребування з лікувального закладу необхідних документів на підтвердження зазначених у заяві фактів.

Суд прийняв заяву та відкрив провадження у справі. У задоволенні клопотання щодо витребування доказів суд відмовив на підставі того, що відповідно до ч. 1 ст. 81 ЦПК України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається, як на підставу своїх вимог або заперечень, а суд не може втручатись у формування кола доказів у справі та доказову діяльність осіб, які беруть участь у справі.

Визначте юрисдикцію суду щодо розгляду справ окремого провадження. Дайте правову оцінку діям суду. Визначте порядок відкриття провадження та розгляду справ про визнання фізичної особи недієздатною.

Профспілковий комітет заводу “Комунар” звернувся до суду із заявою про обмеження цивільної дієздатності Валова С.В., внаслідок того, що він зловживає спиртними напоями. У заяві було зазначено, що Валов С.В. неодноразово приходив на роботу в нетверезому стані, його дружина декілька разів зверталася до профкому з проханням про застосування до чоловіка заходів громадського впливу у зв'язку з тим, що він зловживає спиртними напоями, проте застосування заходів громадського впливу позитивних результатів не дало.

Суд відкрив провадження у справі, розглянув її та ухвалив рішення про обмеження цивільної дієздатності Валова С.В. Копію рішення суд направив до органів опіки та піклування для встановлення піклування над Валовим С.В та призначення йому піклувальника.

Чи правомірні дії суду? Визначте порядок відкриття провадження та розгляду справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Зазначте вимоги до судового рішення по цих справах.

Романенко Л.Н. звернулася до суду з заявою про надання їй повної цивільної дієздатності. Заявниця зазначила, що у віці 15 років народила дитину, в актовому запису цивільного стану про народження сина вона записана матір'ю. Надання повної цивільної дієздатності їй необхідно для того, щоб влаштувати сина у дитячий садок та самотійно його виховувати.

У судовому засіданні встановлено, що батько заявниці не заперечує проти надання їй повної цивільної дієздатності, оскільки вона в змозі самотійно виховувати сина, і це відповідає її інтересам та інтересам дитини. Проте мати заявниці з цим не погоджується.

Вона вважає, що донька не може утримувати дитину без допомоги батьків, оскільки не має самостійного заробітку.

Суд, заслухавши пояснення заявниці та її батьків, дослідивши матеріали справи, заяву Романенко Л.Н. задовольнив.

Чи правильно діяв суд? Визначте підстави для надання особі повної цивільної дієздатності. Визначте порядок відкриття провадження у справі та порядок розгляду цієї категорії справ.

Попов А.О. звернувся до суду з заявою про оголошення померлим його сина Попова В.А. з метою оформлення права на спадщину. У заяві Попов А.О. зазначив, що його син, відпочиваючи в Одесі, під час здійснення польоту на дельтаплані попав у грозові хмари і зник. Проведені пошуки результату не дали, з того часу ніяких відомостей про нього немає.

При розгляді справи суд встановив, що на Попова В.А. – сина заявника – була заведена контрольно-спостережна справа як на особу, яка стала жертвою нещасного випадку, що підтверджено довідкою, виданою УМВС України. Довідкою правління “Мегабанку”, в якому працював Попов В.А., підтверджено, що він не з’явився на роботу після щорічної відпуски і з цього часу вважається відсутнім на робочому місці з невідомої причини.

Розглянувши цивільну справу, суд відмовив заявнику в задоволенні заявленої вимоги з тих підстав, що згідно з законом фізична особа може бути оголошена померлою, якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом трьох років, а з моменту нещасного випадку, що трапився з Поповим В.А., цей строк ще не сплив, оскільки минуло тільки шість місяців.

Дайте правову оцінку діям суду. Визначте порядок відкриття провадження у справі, підготовки справи до розгляду та розгляду справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою.

Турова Т.В. звернулася до суду з заявою про встановлення факту родинних відносин. Заявниця посилалася на те, що після смерті її рідної сестри Овсієнко Р.В. відкрилася спадщина на частину будинку та на грошовий вклад. Спадкоємців першої черги немає, а вона не може одержати в нотаріальній конторі свідоцтво про право на спадщину, оскільки у свідоцтві про народження сестри та в її свідоцтві про народження різні записи прізвища та по батькові.

У судовому засіданні було встановлено, що майно, на яке претендує заявниця, було визнане відумерлим і перейшло у власність територіальної громади. Заявниця вважає, що це було здійснено з порушенням закону та її інтересів. Розглянувши справу, суд на підставі пояснень заявниці, показань свідків та наданих заявницею письмових доказів задовольнив заяву, визнав Турову Т.В. та Овсієнко Р.В. рідними сестрами.

Чи правомірні дії суду? Які факти, що мають юридичне значення, можуть бути встановлені у судовому порядку?

Місцева державна адміністрація звернулася до суду з заявою про передачу в комунальну власність земельної ділянки та розташованих на ній споруд. Заява подана до суду за місцем знаходження земельної ділянки. У заяві було вказано, що власник зазначених нерухомих речей невідомий, протягом двох років ця ділянка та споруди за призначенням не використовуються, ніхто там не з’являється, тому є підстави для визнання зазначених нерухомих речей безхазяйними та передання їх територіальній громаді.

Суд прийняв заяву до провадження, розглянув справу та задовольнив заявлені вимоги.

Дайте правову оцінку діям суду. Визначте порядок відкриття провадження та розгляду справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.

Лікар-психіатр міської клінічної психоневрологічної лікарні звернувся 10 січня 2018 р. до суду за місцем знаходження лікарні з заявою про продовження надання амбулаторної психіатричної допомоги Коваленку С.В.

У заяві було зазначено, що за рішенням суду Коваленко С.В. у примусовому порядку проходить амбулаторне психіатричне лікування, стан його здоров'я за минулий час не поліпшився, у зв'язку з цим лікування доцільно продовжити.

Суд, розглянувши 25 січня 2018 р. за участю лікаря-психіатра справу у відкритому судовому засіданні і на підставі копії рішення про надання амбулаторної психіатричної допомоги, висновку лікаря-психіатра про необхідність її продовження та його пояснень, задовольнив заявлену вимогу.

Дайте правову оцінку діям суду. Визначте порядок відкриття провадження та розгляду справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку.

Петров є власником гаражного боксу в автогаражному кооперативі та членом цього кооперативу, метою якого є зберігання транспортних засобів. У грудні 2010 р. автомобіль, що належить на праві власності Петрову, був викрадений з боксу шляхом злому замка. Викрадений автомобіль знайдено через деякий час після дорожньо-транспортної пригоди, в результаті якої позивачу завдано матеріальної шкоди. Вироком районного суду від 25 січня 2018 р. було засуджено Ісаєва, викрадача автомобіля. Цивільний позов у кримінальній справі не заявлявся.

Рішенням районного суду від 20 жовтня 2018 р. задоволено позов Петрова до автогаражного кооперативу про відшкодування матеріальної і моральної шкоди.

В апеляційній скарзі відповідач – автогаражний кооператив – просить рішення скасувати, посиляючись на те, що суд безпідставно відмовив у клопотанні про заміну відповідача на Ісаєва; матеріальної шкоди завдано не внаслідок викрадення автомобіля, а через ДТП; позивач не укладав письмової угоди з кооперативом про зберігання автомобіля.

В апеляційній скарзі Ісаєв просить рішення суду скасувати з тих підстав, що його не залучили до участі у справі, і суд вирішив питання про його обов'язки, оскільки кооператив, на його думку, буде мати право пред'явити до нього регресний позов.

Чи має право Ісаєв на апеляційне оскарження рішення суду? Чи є підстави для скасування рішення суду з урахуванням інших доводів апеляційної скарги кооперативу?

Ухвалою районного суду в порядку забезпечення позову Павлова до Власенко про відшкодування матеріальної і моральної шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки, накладено арешт на автомобіль відповідачки. Остання подала апеляційну скаргу на сьомий день після постановлення ухвали і просила про поновлення строку на апеляційне оскарження ухвали, посиляючись на те, що ухвала була постановлена за її відсутності, й копію цієї ухвали суд, на порушення вимог ЦПК, їй негайно не направив, а вона довідалася про ухвалу два дні назад від державного виконавця при виконанні ухвали.

Як повинен вчинити апеляційний суд? Чи можливе оскарження вказаної ухвали одночасно з рішенням суду по суті спору? Якщо так, то за яких умов?

Коновалова звернулася до суду з позовом до Марченка про визнання договору довічного утримання недійсним, зазначаючи, що за станом здоров'я потребувала сторонньої допомоги, яку їй запропонував відповідач на тих умовах, що вона передасть

йому належну їй на праві власності квартиру. Вона підписала договір, вважаючи, що підписала заповіт. Деякий час відповідач надавав допомогу, а потім припинив виконувати свої обов'язки.

Рішенням районного суду в задоволенні позову відмовлено. Ухвалою суду апеляційної інстанції за апеляційною скаргою Коновалової рішення суду скасовано і ухвалено нове рішення з тих підстав, що місцевий суд неповно з'ясував обставини, пов'язані з наявністю чи відсутністю підстав для визнання угоди недійсною.

Чи правильно застосовані повноваження апеляційного суду? Чи вправі апеляційний суд дослідити нові докази, обставини, які не були з'ясовані в районному суді, та в яких випадках він це може зробити? Як поступити у разі, якщо нові обставини слід дослідити, однак особа в апеляційній скарзі відповідного клопотання не заявляла?

Товариство відкритого типу “Юженергобуд” звернулося до суду із позовом до Р. про виселення її з кімнати гуртожитку в м. Южноукраїнка Миколаївської області, посиляючись на те, що вона вселилась туди самовільно, з порушенням установленого законом порядку.

Рішенням Южноукраїнського міського суду Миколаївської області позов було задоволено. Рішенням колегії суддів судової палати з цивільних справ апеляційного суду Миколаївської області зазначене рішення було скасовано й постановлено нове, яким у позові відмовлено.

Апеляційний суд Миколаївської області, скасовуючи рішення суду першої інстанції й ухвалюючи нове – про відмову в позові, виходив із того, що відповідачка проживала у спірній кімнаті з відома уповноваженого представника власника, постійно сплачувала за своє проживання, а тому висновок міського суду про її самовільне вселення не відповідає обставинам справи.

У касаційній скарзі позивач просив рішення колегії суддів судової палати апеляційного суду скасувати у зв'язку з порушенням норм матеріального та процесуального права.

Суд касаційної інстанції скаргу задовольнив, рішення колегії суддів судової палати з цивільних справ апеляційного суду Миколаївської області скасував, а рішення Южноукраїнського міського суду залишив у силі.

Чи законне рішення суду касаційної інстанції? Який процесуально-правовий статус судді-доповідача, палати, об'єднаної палати, Великої Палати по розгляду справи у касаційному порядку?

У березні 2018 р. Б. звернулася до суду з позовом до державного підприємства “Харківський метрополітен” (далі – ДП), третя особа – Ф. про поновлення на роботі та стягнення заробітної плати. Позивачка зазначила, що з 21 лютого 1995 р. працювала енергодиспетчером служби електропостачання ДП.

Наказом від 31 січня 2018 р. №2/к її звільнено з роботи на підставі п.2 ч.1 ст.40 КЗпП за станом здоров'я; наказом від 17 лютого 2018 р. №9/к змінено дату звільнення з 31 січня на 3 лютого 2018 р. Оскільки в день звільнення вона була у відпустці (з 2 до 31 січня 2018 р.), а з 1 до 7 лютого 2018 р. перебувала на лікарняному, позивачка вважає звільнення таким, що не відповідає вимогам законодавства про працю.

Районний суд м. Харкова рішенням від 26 листопада 2018 р. у задоволенні позову про поновлення на роботі Б. відмовив і зобов'язав управління ДП змінити дату її звільнення на 8 лютого 2018 р., внести в наказ про звільнення і в трудову книжку відповідні зміни та провести оплату листка непрацездатності.

Апеляційний суд Харківської області рішенням від 20 грудня 2018 р. зазначене рішення суду скасував і ухвалив нове, яким поновив Б. на роботі з 3 лютого 2018 р. і постановив стягнути з ДП на її користь 14 тис. 959 грн заробітної плати за час вимушеного прогулу.

Додатковим рішенням цього ж суду від 26 грудня 2018 р. зменшено розмір заробітної плати за час вимушеного прогулу з 14 тис. 959 грн до 9 тис. 922 грн.

У касаційних скаргах Б. та ДП просили скасувати додаткове рішення апеляційного суду через порушення судом норм матеріального та процесуального права. У касаційній скарзі ДП зазначалось, що додаткове рішення винесене за заявою позивача незаконно, оскільки повноваження на винесення додаткового рішення не входить до компетенції апеляційного суду. Касаційна скарга Б. ґрунтувалася на тому, що винесення додаткового рішення відбулось без розгляду питання в судовому засіданні.

Чи може бути об'єктом касаційного оскарження додаткове рішення апеляційного суду? Які рішення можуть бути об'єктом касаційного оскарження?

Тести

1. У справі, що розглядається за правилами спрощеного позовного провадження, коли допускається зміна предмета або підстав позову?
 - 1) 4 дні до початку першого судового засідання у справі
 - 2) не пізніше, ніж за 5 днів до першого судового засідання у справі
 - 3) за тиждень до першого судового засідання
 - 4) 3 дні після першого судового засідання

2. Яким спеціальним правом користується позивач?
 - 1) збільшити розмір позовних вимог
 - 2) знайомитися з матеріалами справи
 - 3) користуватися правовою допомогою
 - 4) задавати питання

3. Вступ у справу третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору тягне за собою:
 - 1) розгляд справи спочатку
 - 2) розгляд справи з моменту, коли третя особа була залучена
 - 3) не тягне за собою розгляд справи спочатку
 - 4) розгляд справи на вибір третьої особи

4. Одна й та сама особа :
 - 1) не може бути одночасно представником декількох позивачів або декількох відповідачів або декількох третіх осіб на одній стороні, за умови родинних зв'язків між ними;
 - 2) може бути одночасно представником декількох позивачів або декількох відповідачів або декількох третіх осіб на одній стороні, за умови відсутності конфлікту інтересів між ними;
 - 3) не може бути одночасно представником декількох позивачів або декількох відповідачів або декількох третіх осіб на одній стороні;
 - 4) може бути одночасно представником декількох позивачів або декількох відповідачів або декількох третіх осіб на одній стороні.

5. Під цивільним процесуальним строком слід розуміти:
 - 1) встановлений законом або судом період в часі, впродовж якого може або повинна бути здійснена відповідна процесуальна дія відповідним суб'єктом цивільного процесу.
 - 2) період часу встановлений законом;
 - 3) момент у часі встановлений судом;
 - 4) певну дату в календарі встановлену судом

6. Перебіг процесуального строку починається:
 - 1) з спливом трьох днів після відповідної календарної дати

- 2) з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, якою пов'язано його початок;
- 3) з спливом двох днів після відповідної календарної дати
- 4) з наступного дня після відповідної календарної дати

7. Якщо закінчення строку припадає на вихідний, святковий чи інший неробочий день, то останнім днем строку є:

- 1) другий після нього робочий день
- 2) цей святковий або неробочий день
- 3) день до святкового або неробочого дня
- 4) перший день після нього робочий день

8. За способом обчислення процесуальні строки можна розділити на:

- 1) строки які обчислюються роками
- 2) строки які обчислюються роками, місяцями, днями, годинами та строки обумовлені подією що має неминуче настання;
- 3) строки які обчислюються тільки днями і місяцями;
- 4) строки які обчислюються роками, місяцями, днями, та строки обумовлені подією що має неминуче настання

9. Встановлений судом процесуальний строк може бути продовжений судом _____:

- 1) тільки за заявою учасника справи, поданою до закінчення цього строку;
- 2) за заявою учасника справи, поданою до закінчення цього строку, чи з ініціативи суду;
- 3) тільки з ініціативи суду;
- 4) за заявою учасника справи, поданою на будь-якій стадії процесу, чи з ініціативи суду.

10. Що таке належність доказів:

- 1) змістом доказу є інформація щодо предмета доказування;
- 2) доказ повинен подаватись у відповідній формі;
- 3) у своїй сукупності дає змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи;
- 4) змістом доказу є інформація яка є загальновідомою

11. Докази подаються:

- 1) свідками;
- 2) тільки відповідачем;
- 3) сторонами та іншими особами які беруть участь у справі;
- 4) тільки позивачем

12. Наслідком неявки учасників справи під час огляду доказів за місцем їх місцезнаходження є:

- 1) огляд доказів проводиться без їх участі, але до них застосовуються грошові стягнення;
- 2) неявка цих осіб не є перешкодою для проведення огляду;
- 3) огляд доказів переноситься на іншу дату;
- 4) огляд доказів переноситься на іншу дату із подальшим застосуванням санкцій до осіб які не з'явилися

13. При оцінці доказів суд керується:

- 1) своїм внутрішнім переконанням;
- 2) законом;
- 3) принципом моралі;

4) правильний варіант а і б

14. Що не є доказом у справі:

- 1) певне припущення щодо тієї чи іншої обставини;
- 2) висновок експерта;
- 3) документ;
- 4) електронний матеріал

15. Хто може витребувати докази:

- 1) особа, уповноважена витребувати їх судом;
- 2) суд;
- 3) державні виконавці;
- 4) органи внутрішніх справ

16. За джерелом одержання докази бувають:

- 1) первісні, похідні;
- 2) особисті, змішані, речові;
- 3) прямі та непрямі;
- 4) електронні та документовані

17. Суб'єкти доказування поділяються на:

- 1) реальні та витребувані;
- 2) процесуальні та факультативні;
- 3) уповноважені та не уповноважені;
- 4) обов'язкові та факультативні

18. Яка з наведених послідовностей у процесі доказування є правильною:

- 1) твердження про факти, зазначення доказів, подання доказів, сприяння суду у витребуванні та забезпеченні доказів, дослідження доказів;
- 2) зазначення доказів, твердження про факи, подання доказів, сприяння суду у витребуванні та забезпеченні доказів, дослідження доказів;
- 3) твердження про факти, зазначення доказів, сприяння суду у витребуванні та забезпеченні доказів, подання доказів, дослідження доказів;
- 4) твердження про факти, зазначення доказів, подання доказів, дослідження доказів, сприяння суду у витребуванні та забезпеченні доказів

19. На кого в основному покладений обов'язок в доказуванні тої чи іншої обставини:

- 1) на обидві сторони;
- 2) на протилежну сторону;
- 3) на сторону яка посилається на певну обставину;
- 4) на суддю

20. У разі повторної неявки позивача в судове засідання без поважних причин або неповідомлення ним про причини неявки суд ... , крім випадку, якщо від нього надійшла заява про розгляд справи за його відсутності, і його нез'явлення не перешкоджає вирішенню спору.

- 1) закриває справу;
- 2) відкладає справу на невизначений термін;
- 3) повертає позовну заяву позивачу;
- 4) залишає позовну заяву без розгляду.

21. Судовий наказ може бути видано, якщо:

а) заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох дітей - однієї третини, на трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб;

б) заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох дітей - однієї третини, на трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше п'яти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб;

в) заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох дітей - однієї третини, на трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб та прокурора;

г) заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох, трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб.

22. У разі відмови у видачі судового наказу або в разі скасування судового наказу внесена сума судового збору стягувачу _____.

- а) повертається в розмірі половини прожиткового мінімуму;
- б) повертається;
- в) не повертається;
- г) зараховується.

23. Суддя відмовляє у видачі судового наказу, якщо:

- а) стягувачем раніше виданий судовий наказ за тими самими вимогами, за якими заявник просить видати судовий наказ;
- б) судом раніше виданий судовий наказ за сумісними вимогами, за якими заявник просить видати судовий наказ;
- в) судом раніше виданий судовий наказ за взаємопов'язаними вимогами, за якими заявник просить видати судовий наказ;
- г) судом раніше виданий судовий наказ за тими самими вимогами, за якими заявник просить видати судовий наказ.

24. Суд розглядає заяву про видачу судового наказу, де боржником є фізична особа, яка не має статусу підприємця протягом _____

- а) протягом десяти днів з дня отримання судом інформації про зареєстроване у встановленому законом порядку місце проживання (перебування) фізичної особи;
- б) п'яти днів з дня її надходження;
- в) протягом п'яти днів з дня отримання судом інформації про зареєстроване у встановленому законом порядку місце проживання (перебування) фізичної особи;
- г) десяти днів з дня її надходження.

25. Суд протягом _____, що містить інформацію про веб-адресу такого судового наказу в Єдиному державному реєстрі судових рішень та Єдиному державному реєстрі виконавчих документів, стягувачу на його офіційну електронну адресу або рекомендованим чи цінним листом у разі відсутності офіційної електронної адреси.

- а) п'яти днів з дня набрання судовим наказом законної сили надсилає його копію (текст);
- б) двох днів з дня набрання судовим наказом законної сили надсилає його копію (текст);
- в) п'яти днів надсилає судовий наказ з дня набрання законної сили;
- г) двох днів надсилає судовий наказ з дня набрання законної сили.

26. Справи окремого провадження не можуть бути закриті у зв'язку

-
- а) з відмовою від позову;
 - б) з впливом позовної давності;
 - в) з відсутністю доказів;
 - г) з укладенням мирової угоди.

27. Підсудність справ про обмеження цивільної дієздатності чи визнання недієздатним громадянина України, який проживає за її межами, визначається

-
- а) за клопотанням заявника ухвалою судді Верховного Суду;
 - б) за клопотанням позивача ухвалою судді Верховного Суду;
 - в) за клопотанням заявника постановою судді Верховного Суду;
 - г) за клопотанням заявника ухвалою судді Апеляційного Суду.

28. Заява неповнолітньої особи, яка досягла _____, про надання їй повної цивільної дієздатності у випадках, встановлених Цивільним кодексом України, за відсутності згоди батьків (усиновлювачів) або піклувальника подається до суду за місцем її проживання.

- а) п'ятнадцятирічного віку;
- б) шістнадцятирічного віку;
- в) чотирнадцятирічного віку;
- г) вісімнадцятирічного віку.

29. Суд, встановивши, що нерухома річ є безхазяйною та взята на облік органом, який здійснює державну реєстрацію прав на нерухоме майно, а також що _____, ухвалює рішення про передачу безхазяйної нерухомої речі у власність відповідної територіальної громади.

- а) сплило три роки з дня взяття на облік нерухомої речі;
- б) сплило два роки з дня взяття на облік нерухомої речі;
- в) сплило п'ять років з дня взяття на облік нерухомої речі;
- г) сплив один рік з дня взяття на облік нерухомої речі.

30. Суд відмовляє в прийнятті заяви про визнання спадщини відумерлою, якщо заява подана до закінчення _____ з часу відкриття спадщини.

- а) шести місяців;
- б) одного року;
- в) двох років;
- г) одного місяця.

31. Заява про надання психіатричної допомоги у примусовому порядку, а саме госпіталізацію особи до закладу з надання психіатричної допомоги розглядається судом _____ з дня її надходження до суду.

- а) протягом 48 годин;
- б) протягом 24 годин;
- в) трьох днів;
- г) протягом 36 годин.

32. Після набрання законної сили рішенням суду про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу або про продовження строку примусової госпіталізації суд надсилає рішення _____, стосовно якої ухвалено рішення суду.

а) відповідному органу державної реєстрації актів цивільного стану для вжиття заходів щодо охорони особи;

б) відповідному органу місцевого самоврядування для вжиття заходів щодо охорони майна особи;

в) відповідному органу опіки та піклування для вжиття заходів щодо охорони особи;

г) відповідному органу опіки та піклування для вжиття заходів щодо охорони майна особи.

33. Справа про розкриття банком інформації, яка містить банківську таємницю, розглядається _____ з повідомленням заявника, особи, щодо якої вимагається розкриття банківської таємниці, та банку, а у випадках, коли справа розглядається з метою охорони державних інтересів та національної безпеки, - з повідомленням лише заявника.

а) у п'ятиденний строк з дня надходження заяви у відкритому судовому засіданні;

б) у триденний строк з дня надходження заяви у закритому судовому засіданні;

в) у п'ятиденний строк з дня надходження заяви у закритому судовому засіданні;

г) у триденний строк з дня надходження заяви у відкритому судовому засіданні.

34. Рішення суду про видачу обмежувального припису _____.

а) підлягає виконанню, а його оскарження не зупиняє його виконання;

б) підлягає негайному виконанню, а його оскарження не зупиняє його виконання;

в) підлягає негайному виконанню, а його оскарження зупиняє його виконання;

г) не підлягає негайному виконанню, а його оскарження не зупиняє його виконання.

35. Копія судового рішення у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України, визначеній Верховною Радою України _____.

а) видається учасникам справи, негайно після проголошення такого рішення або невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи;

б) надсилається учасникам справи, негайно після проголошення такого рішення або невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи;

в) видається учасникам справи, негайно після проголошення такого рішення та невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи;

г) надсилається учасникам справи, негайно після проголошення такого рішення і невідкладно надсилається судом до органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення для державної реєстрації народження або смерті особи.

36. Окремо від рішення суду можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали суду першої інстанції щодо:

а) поновлення або продовження пропущеного процесуального строку;

б) скасування судового наказу;

в) відкриття провадження у справі;

г) відмови у відкритті провадження за нововиявленими або виключними обставинами.

37. Апеляційна скарга на ухвалу суду подається протягом _____ днів з дня її проголошення.

а) п'яти ;

б) десяти ;

в) п'ятнадцяти ;

г) тридцяти.

38. Суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними в ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції _____.

- а) в межах порушення норм матеріального права ;
- б) в межах порушення норм процесуального права ;
- в) в межах доводів та вимог апеляційної скарги ;
- г) стосовно порушення норм матеріального та процесуального права.

39. Апеляційна скарга на рішення суду першої інстанції має бути розглянута протягом _____ із дня постановлення ухвали про відкриття апеляційного провадження.

- а) сорока п'яти днів;
- б) двадцяти днів;
- в) тридцяти днів ;
- г) шістдесят днів.

40. Після закінчення апеляційного провадження справа у _____ строк направляється до суду першої інстанції, який її розглянув.

- а) п'ятиденний;
- б) десятиденний;
- в) місячний ;
- г) двотижневий.

41. Судом касаційної інстанції у цивільних справах є:

- а) Конституційний Суд;
- б) Верховний Суд;
- в) Вищий спеціалізований суд;
- г) Вищий спеціалізований суд у цивільних справах.

42. Мають право оскаржити у касаційному порядку рішення суду першої інстанції після апеляційного перегляду справи:

- а) тільки адвокати учасників справи, а також осіб, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки;
- б) тільки представники учасників справи, а також осіб, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки;
- в) тільки учасники справи;
- г) учасники справи, а також особи, які не брали участі у справі, якщо суд вирішив питання про їхні права, свободи, інтереси та (або) обов'язки.

43. Касаційна скарга на судові рішення подається протягом _____:

- а) тридцяти днів з дня проголошення постанови та п'ятнадцяти днів з дня проголошення ухвали;
- б) тридцяти днів з дня його проголошення;
- в) шістдесят днів з дня проголошення постанови;
- г) шістдесят днів з дня його проголошення.

44. Касаційна скарга реєструється _____ передається судді-доповідачу:

- а) на наступний день після її надходження до суду касаційної інстанції та через день;
- б) на наступний день після її надходження до суду касаційної інстанції та на наступний день;
- в) у день її надходження до суду касаційної інстанції та не пізніше наступного дня ;
- г) у день її надходження до суду касаційної інстанції та через день.

45. Питання про повернення касаційної скарги суд касаційної інстанції вирішує _____:

- а) протягом десяти днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків;

- б) протягом п'ятнадцяти днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків;
- в) протягом п'яти днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків;
- г) протягом двадцяти днів з дня надходження касаційної скарги або з дня закінчення строку на усунення недоліків.
46. Суд касаційної інстанції перевіряє законність судових рішень _____:
- а) в межах позовних вимог, заявлених у суді першої інстанції та межах вимог, заявлених у суді апеляційної інстанції;
- б) лише в межах вимог, заявлених у суді апеляційної інстанції;
- в) лише в межах позовних вимог, заявлених у суді першої інстанції;
- г) в межах заявлених вимог.
47. Попередній розгляд справи має бути проведений _____ без повідомлення учасників справи:
- а) протягом п'яти днів після складення доповіді суддею-доповідачем колегією у складі трьох суддів у порядку письмового провадження;
- б) протягом п'яти днів після складення доповіді палатою у порядку письмового провадження;
- в) протягом п'яти днів після складення доповіді об'єднаною палатою у порядку письмового провадження;
- г) протягом п'яти днів після складення доповіді Великою палатою у порядку письмового провадження.
48. Після закінчення касаційного провадження справа протягом _____ повертається до суду, який її розглядав:
- а) п'яти днів;
- б) двадцяти днів;
- в) тридцяти днів;
- г) десяти днів.
49. Копії судових рішень суду касаційної інстанції повторно видаються _____.
- а) судом, який розглядав справу як суд першої інстанції;
- б) Апеляційним судом;
- в) Верховним судом;
- г) канцелярією Верховного суду.
50. Якщо касаційна скарга надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення касаційного розгляду справи, і особа, яка подала скаргу, не була присутня під час касаційного розгляду справи та наводить недосліджені доводи, суд касаційної інстанції _____:
- а) розглядає відповідну скаргу за загальними правилами касаційного розгляду;
- б) відмовляє в її прийнятті;
- в) обов'язково зупиняє дію раніше прийнятої ним постанови та судових рішень, що оскаржуються;
- г) обов'язково зупиняє дію раніше прийнятої ним постанови.
51. Судовий збір за заяву про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами _____
- а) обов'язково сплачується у всіх випадках;
- б) взагалі не сплачується;
- в) не сплачується якщо підставою перегляду є встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні даної справи судом;
- г) не сплачується якщо підставою перегляду є встановлений вироком або ухвалою про закриття кримінального провадження та звільнення особи від кримінальної

відповідальності, що набрали законної сили, факт надання завідомо неправильного висновку експерта, завідомо неправдивих показань свідка, завідомо неправильного перекладу, фальшивості письмових, речових чи електронних доказів, що призвели до ухвалення незаконного рішення у даній справі.

52. Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, що надійшла до суду, передається _____
- судді або колегії суддів, того самого суду, який ухвалив рішення, що переглядається;
 - черговому судді або колегії суддів;
 - тому самому складу суду, який ухвалив рішення, що переглядається;
 - судді апеляційного суду.
53. Питання про відкриття провадження за нововиявленими або виключними обставинами вирішується _____
- не пізніше наступного дня після надходження заяви до суду;
 - протягом десяти днів після надходження заяви до суду;
 - не пізніше трьох днів після надходження заяви до суду;
 - протягом п'яти днів після надходження заяви до суду.
54. У разі задоволення заяви про перегляд судового рішення та скасування судового рішення, що переглядається, суд:
- постановляє ухвалу;
 - ухвалює рішення;
 - приймає постанову;
 - ухвалює ухвалу.
55. Заява про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами розглядається судом у судовому засіданні _____ за нововиявленими або виключними обставинами.
- протягом тридцяти днів з дня відкриття провадження;
 - протягом тридцяти днів з дня надходження заяви;
 - протягом десяти днів з дня надходження заяви;
 - протягом десяти днів з дня відкриття провадження .
56. Виконавчим документом у цивільному провадженні є _____:
- виключно ухвала суду;
 - виключно судовий наказ;
 - виключно виконавчий лист;
 - виконавчий лист, судовий наказ, ухвала суду.
57. Протягом _____ виконавчий документ вноситься до Єдиного державного реєстру виконавчих документів.
- п'яти днів після набрання судовим рішенням законної сили;
 - десяти днів після набрання судовим рішенням законної сили;
 - п'яти днів після винесення судового рішення;
 - десяти днів після винесення судового рішення.
58. Копія (текст) виконавчого документу, що містить інформацію про веб-адресу такого документа у Єдиному державному реєстрі виконавчих документів, надсилається стягувачу протягом _____ на його офіційну електронну адресу, або, у разі її відсутності, рекомендованим чи цінним листом.
- десяти днів після винесення судового рішення;
 - п'яти днів після винесення судового рішення;
 - десяти днів після набрання судовим рішенням законної сили;
 - п'яти днів після набрання судовим рішенням законної сили.
59. Якщо судове рішення прийнято на користь декількох позивачів або проти декількох відповідачів, або якщо виконання повинно бути проведено в різних місцях чи рішенням передбачено вчинення кількох дій _____.

- а) видається один загальний виконавчий лист;
- б) видається один загальний виконавчий лист і решта його копії, у яких зазначаються один боржник та один стягувач, а також визначається, в якій частині необхідно виконати судові рішення, або зазначається, що обов'язок чи право стягнення є солідарним;
- в) видається один загальний виконавчий лист, у якому зазначаються боржники та стягувачі, а також визначається, в якій частині необхідно виконати судові рішення, або зазначається, що обов'язок чи право стягнення є солідарним;
- г) видаються декілька виконавчих документів, у яких зазначаються один боржник та один стягувач, а також визначається, в якій частині необхідно виконати судові рішення, або зазначається, що обов'язок чи право стягнення є солідарним.
60. Виправити помилку, допущену при оформленні або видачі чи визнати виконавчий документ таким, що не підлягає виконанню може _____.
- а) суд, який видав виконавчий документ за заявою стягувача;
- б) суд, який видав виконавчий документ за заявою боржника;
- в) суд, який видав виконавчий документ за заявою стягувача або боржника;
- г) суд, який видав виконавчий документ за заявою органу, який виконує даний документ.
61. Суд розглядає заяву про виправлення помилки в виконавчому документі _____ з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням стягувача та боржника.
- а) в десятиденний строк;
- б) протягом п'яти днів;
- в) протягом трьох днів;
- г) протягом двох днів.
62. В результаті розгляду заяви про виправлення помилки в виконавчому документі суд _____
- а) постановляє ухвалу;
- б) ухвалює рішення;
- в) приймає постанову;
- г) ухвалює ухвалу.
63. Заява про поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа розглядається _____
- а) в письмовому провадженні без повідомлення учасників справи;
- б) в судовому засіданні без повідомлення учасників справи;
- в) в судовому засіданні з повідомленням учасників справи;
- г) в судовому засіданні з обов'язковою участю учасників справи.
64. Мирова угода, укладена між сторонами, або заява про відмову стягувача від примусового виконання в процесі виконання рішення подається _____.
- а) в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше триденного строку її затверджує;
- б) в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше триденного строку передає її для затвердження до суду, який видав виконавчий документ;
- в) в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше п'ятиденного строку її затверджує;
- г) в письмовій формі державному або приватному виконавцеві, який не пізніше п'ятиденного строку передає її для затвердження до суду, який видав виконавчий документ.
65. Питання затвердження мирової угоди у процесі виконання рішення, задоволення заяви про відмову стягувача від примусового виконання рішення вирішується судом протягом _____ з дня надходження до суду відповідної заяви.
- а) п'яти днів;

- б) десяти днів;
- в) п'ятнадцяти днів;
- г) двох днів.

66. Заява про встановлення або зміну способу або порядку виконання, відстрочення або розстрочення виконання судового рішення розглядається _____.

- а) судом у десятиденний строк з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням учасників справи;
- б) державним або приватним виконавцем у десятиденний строк з повідомленням учасників справи;
- в) державним або приватним виконавцем у п'ятиденний строк з повідомленням учасників справи;
- г) судом у п'ятиденний строк з дня її надходження у судовому засіданні з повідомленням учасників справи.

67. Ухвала про тимчасове обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України при виконанні рішення може бути постановлена _____.

- а) судом за місцем виконання відповідного рішення за поданням тільки державного виконавця;
- б) судом, який виносив відповідне рішення за поданням тільки державного виконавця;
- в) судом, який виносив відповідне рішення за поданням державного або приватного виконавця;
- г) судом за місцем виконання відповідного рішення за поданням державного або приватного виконавця.

68. Суд розглядає заяву про звернення стягнення на грошові кошти, що належать особі, яка має заборгованість перед боржником, _____.

- а) в письмовому провадженні без повідомлення учасників справи;
- б) в судовому засіданні без повідомлення учасників справи;
- в) в судовому засіданні з викликом такої особи та учасників справи, проте їх неявка не перешкоджає розгляду справи за умови належного їх повідомлення про дату, час і місце розгляду справи;
- г) в судовому засіданні з обов'язковою участю учасників справи.

69. У виконавчому провадженні суд розглядає заяву про заміну сторони її правонаступником _____.

- а) у п'ятиденний строк з дня її надходження до суду у судовому засіданні з обов'язковою участю учасників справи та заінтересованих осіб;
- б) у десятиденний строк з дня її надходження до суду у судовому засіданні з обов'язковою участю учасників справи та заінтересованих осіб;
- в) у п'ятиденний строк з дня її надходження до суду у судовому засіданні з повідомленням учасників справи та заінтересованих осіб;
- г) у десятиденний строк з дня її надходження до суду у судовому засіданні з повідомленням учасників справи та заінтересованих осіб.

70. Заява про поворот виконання може бути подана протягом _____.

- а) одного місяця з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної чи касаційної інстанції або з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи;
- б) одного року з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної чи касаційної інстанції або з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи;
- в) шести місяців з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної чи касаційної інстанції або з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи;

г) трьох місяців з дня ухвалення відповідного рішення суду апеляційної чи касаційної інстанції або з дня ухвалення рішення при новому розгляді справи.

Рекомендована література

1. Господарський процесуальний кодекс України: у редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017, із змінами, внесеними згідно із Законом № 2234-VIII від 07.12.2017 : (офіційний текст) К.: Правова єдність, 2018. – 185с.
2. Житловий кодекс України // zakon.rada.gov.ua.
3. Закон України “Про звернення громадян” // Відомості Верховної Ради України. – 1996.–№ 47.–Ст. 256. (з наступними змінами і доповненнями).
4. Закон України “Про прокуратуру” // Відомості Верховної Ради України. –2015. – № 2-3. – Ст. 12 (з наступними змінами та доповненнями).
5. Закон України ”Про міжнародні договори України” // Відомості Верховної Ради. – 2004. –№50. – Ст.540.
6. Закон України „Про нотаріат” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39. – Ст. 383 (з наступними змінами і доповненнями).
7. Закон України „Про третейські суди”// Відомості Верховної Ради України. – 2004. –№ 35. – Ст. 412 (з наступними змінами і доповненнями).
8. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» // Відомості Верховної Ради України. –2013.– № 27.–Ст. 282 (з наступними змінами та доповненнями)
9. Закон України «Про виконавче провадження» від 21 квітня 1999р. // Відомості Верховної Ради України. – 1999. - № 24. – Ст. 207
10. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. - № 48. - ст.436.
11. Закон України «Про судовий збір» від 8.07.2011 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2012. - № 14. – Ст. 87 (з наступними змінами та доповненнями)
12. Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. - №28. – Ст. 232 (з наступними змінами та доповненнями)
13. Кодекс адміністративного судочинства України// Відомості Верховної Ради України. –2005. –№ 35-36. –№ 37. – Ст. 446 (з наступними змінами і доповненнями).
14. Конституція України // zakon.rada.gov.ua.
15. Про авторське право і суміжні права: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
16. Про акціонерні товариства: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
17. Про банки і банківську діяльність: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
18. Про господарські товариства: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
19. Про заставу: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
20. Про іпотеку: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
21. Про нотаріат: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
22. Про оренду землі: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
23. Про політичні партії в Україні: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
24. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України
25. Про товариства з обмеженою відповідальністю та додатковою відповідальністю: Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України // zakon.rada.gov.ua.
26. Сімейний кодекс України // zakon.rada.gov.ua.
27. Цивільний кодекс України // zakon.rada.gov.ua.

28. Цивільний процесуальний кодекс України : у редакції Закону № 2147-7 від 3.10.2017 р. Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2229-8 від 7.12.2017, №2234-8 від 7.12.2017, № 2268-8 від 18.01.2018 р. : (офіційний текст) К.: Правова єдність, 2018. -238 с.

СУДОВА ПРАКТИКА

29. Про судову практику у справах про спадкування: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 № 7 р. // zakon.rada.gov.ua.

30. Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. № 9 // zakon.rada.gov.ua.

31. Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27.02.2009 р. № 1 // zakon.rada.gov.ua.

32. Про судову практику розгляду цивільних справ про спадкування: Лист Вищого Спеціалізованого Суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 16.05.2013 р. № 24-753/0/4-13 // zakon.rada.gov.ua.

33. Постанова Судової палати в цивільних справах Верховного Суду України від 20.04.2016 р. №6-2994цс15 // zakon.rada.gov.ua.

Основна:

34. Доліненко Л.О., Доліненко В.О., Сарновська С.О. Цивільне право України: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 356 с.

35. Мазур О.С. Цивільне право України: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.

36. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 2-е вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – Т. – 832 с.

37. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 2-е вид., перероб. і доп. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – Т. – 1088 с.

38. Панченко М.І. Цивільне право України: Навчальний посібник. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 583 с.

39. Харитонов Є.О., Дрішлюк Л.І. Цивільне право України. Елементарний курс: Навчальний посібник. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – 352 с.

40. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У двох томах / За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Т.1. Загальна частина. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – 520 с.

41. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн./ За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2005. – Кн.. 1. – 736 с.

42. Цивільне право. Практикум: Навчальний посібник / Відп. ред. Р.А. Майданик, Н.С. Кузнецова, О.В. Дзера. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців „Правова єдність”, 2008. – 624 с.

Додаткова:

43. Аветисян Р.Н., Кройтор В.А. 100 образцов заявлений в суд по семейным делам. Научно-практическое пособие. Серия «Практика и закон». – Харьков: Юр свет, 2005.

44. Аветисян Р.Н., Кройтор В.А. Зразки позовних заяв за сімейними справам. Науково-практичний посібник. Серія «Практика і закон». – Харків: Юр свет, 2006.

45. Актуальні проблеми виконавчого провадження : Навч. посібник / Під ред. д.ю.н. І.В. Спасибо-Фатєєвої. К., Центр комерційного права, 2009. – 82 с.
46. Андронов І.В. Судові рішення в цивільному процесі України: проблеми термінології / І.В. Андронов // Актуальні проблеми держави і права – 2012. – Вип. 66. – С. 287-293.
47. Васильєв С. В. Джерела цивільного процесуального права України: традиції й інновації : монографія / С. В. Васильєв ; Акад. прав. наук України, НДІ прав. забезп. інновац. розвитку. – Х. : Еспада, 2013. – 432 с. 11. Гаврилюк В. Підстави універсального правонаступництва юридичних осіб за законодавством України // Юридична Україна. – 2013. - № 5. – С. 59-64.
48. Вільчик Т. Адвокатура та громадянське суспільство у правовій державі Ї Т. Вільчик // Право України. – 2014. - № 11. – С. 243-250.
49. Глущенко С. Концептуальні нариси єдиної судової юрисдикції / С. Глущенко // Право України. – 2014. - № 11. – С. 219-232.
50. Голубєва Н.Ю. Зобов'язання у цивільному праві України: методологічні засади правового регулювання: монографія / Н.Ю. Голубєва. – О.: Фенікс, 2013. – 642 с.
51. Гриценко Г. Зобов'язання з обов'язковою множинністю осіб та зобов'язання, в яких вона неможлива // Юридична Україна. – 2013. - № 6. – С. 60-64.
52. Дзера І. Деякі питання визнання права власності за статтею 392 Цивільного кодексу України // Підприємництво, господарство і право. – 2018. - № 5. – С. 19-24.
53. Завальнюк В.В. Правосуддя в Україні: антропологічний вимір // Актуальні проблеми держави і права – 2012. – Вип. 64. – С. 16-21.
54. Зеліско А. Типологія підприємницьких юридичних осіб приватного права // Право України. – 2016. - № 1. – С. 144-151.
55. Кодинець А. Інформація як об'єкт цивільних прав: концепція, методологія, правова природа // Право України. – 2015. – 1. – С. 107-115.
56. Комасюк І. Незаконне позбавлення дієздатності на підставі психічного захворювання // Підприємництво, господарство і право. – 2018. - № 5. – С. 41-46.
57. Корнієнкова К. Право спільної сумісної власності подружжя // підприємництво, господарство і право. – 2018. - № 4. – С. 41-44.
58. Коссак В. Експропріація і вилучення майна: європейська судова практика // Право України. – 2016. - № 1. – С. 93-100.
59. Костенко М.А. Рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом як міжнародний стандарт прав людини / М.А. Костенко // Право і суспільство. – 2014. - № 4. – С.20-26.
60. Коструба А. Доктринальні аспекти виникнення, зміни та припинення суб'єктивних цивільних прав і юридичних обов'язків // Право України. – 2015. - № 12. – С. 101-107.
61. Коструба А. Правові аспекти захисту права власності під час націоналізації майна на тимчасово окупованій території України // Право країни. – 2016. - № 1. – С. 101-109.
62. Кот О. Спеціальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав / О. Кот // Право України. – 2017. - № 1. – С. 91-100.
63. Кочин В. Правова сутність юридичної особи // Юридична Україна. – 2013. - № 5. – С. 43-48.
64. Кройтор В.А. Защита прав и интересов в суде: Научно-практическое пособие. – 4-е изд., испр. и доп. – Харьков: Эспада, 2003.
65. Курс цивільного процесу : підручник /В. В. Комаров, В. А. Бигун, В. В. Баранкова та ін; за ред. В. В. Комарова. –Харків: Право, 2011. – 1352 с.
66. Мельник З. До питання судової практики застосування способів захисту цивільних прав та інтересів // Юридична Україна. – 2015. - № 2. – С. 12-18.

67. Мошак Г. Дослідження захисту прав інтелектуальної власності у спеціалізованих інститутах // *Право України*. 2015. - № 9. – С. 120-127.
68. Наріжний С. Сутність неустойки в договорах про передання майна у тимчасове користування // *Юридична Україна*. – 2015. - № 5. – С. 65-69.
69. Опришко Д. Відповідальність учасників договірних об'єднань підприємств за зобов'язаннями // *Право України*. – 2014. - № 7. – С. 261-266.
70. Островська Л.А. Деякі аспекти представництва прокурором прокурором інтересів громадянина в суді // *Актуальні проблеми держави і права* – 2015. – Вип. 65. – С. 451-456.
71. Первомайський О. Засади участі держави Україна в договірних відносинах: цивільно- правовий аспект // *Юридична Україна*. – 2013. - № 5. – С. 54-58.
72. Позовне провадження : моногр. / за ред. В. В. Комарова. –Х., 2011. – 552 с.
73. Попова С. Поняття та ознаки особистих немайнових право юридичних осіб: поняття теорії // *Підприємництво, господарство і право*. – 2018. - № 4. – С. 64-68.
74. Практика судів України в цивільних справах // *Бюл. законодавства і юрид. практики України*. – 1995. – № 2.
75. Практика судів України в цивільних справах // *Бюл. законодавства і юрид. практики України*. – 1995. – № 3.
76. Проблеми теорії та практики цивільного судочинства / За заг. ред. В.В. Комарова. – Х., 2008р.
77. Романюк Я. Методологічні підходи до тлумачення цивільно-правових норм / Я. Романюк // *Право України*. – 2017. - № 1. – С. 82-90.
78. Рябоконт Є. Генеза інституту правонаступництва у римському приватному праві // *Право України*. – 2016. - № 3. – С. 131-139.
79. Саградян М. Цивільна дієздатність фізичної особи в Україні та зарубіжних країнах // *підприємництво, господарство і право*. – 2018. - № 4. – С. 69-73.
80. Самбір О. Помилка, що має істотне значення як підстава для визнання правочину недійсним / О. Самбір // *Підприємництво, господарство і право*. – 2017. - № 4. – С. 24-28.
81. Серая А. Поняття і правова природа довіреності / А. Серая // *Підприємництво, господарство і право*. – 2016. - № 12. – С. 53-57.
82. Скиданов К. Значення волевиявлення для дійсності правочину // *Юридична Україна*. – 2015. - № 2. – С. 33-38.
83. Скринник В. Негаторний позов як засіб захисту речових прав // *Право України*. – 2016. - № 5. – С. 122-129.
84. Скрипник В. Донорські органи як об'єкти цивільних правовідносин // *Підприємництво, господарство і право*. – 2018. - № 5. – С. 62-67.
85. Скрипник В. Сервітут як спосіб здійснення речових прав / В. Скрипник // *Підприємництво, господарство і право*. – 2017. - № 1. – С. 44-49.
86. Скрипник Р. Речі, обмежені в цивільному обороті, як об'єкти цивільних прав // *підприємництво, господарство і право*. – 2018. - № 1. – С. 36-40.
87. Соколянський Д.В. Мирова угода сторін у цивільному судочинстві України: постановка проблеми// *Актуальні проблеми держави і права*. – 2016. – Вип. 66. – С. 348-353.
88. Спасибо-Фатєєва І. Реституція власності // *Право України*. – 2015. - № 11. – С. 89-98.
89. Старостенко Д. Договір про встановлення земельного сервітуту: правові ознаки та істотні умови // *Юридична Україна*. – 2015. - № 2. – С. 39-49.
90. Таш'ян Р. Правова природа повернення одержаного за недійсним правочином: історичний аспект / Р. Таш'ян // *Підприємництво, господарство і право*. – 2017. - № 3. – С. 49-53.

91. Тюхтій Н. Репродуктивні особисті немайнові права фізичних осіб // *Юридична Україна*. – 2013. - № 6. – С. 70-75.
92. Фурса С.Я., Цюра Т.В. Докази і доказування у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. (Серія: Процесуальні науки) – К. : Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2005.
93. Ходєєва Н. Фізичні особи як суб'єкти права на інформацію про стан свого здоров'я / Н. Ходєєва // *Підприємництво, господарство і право*. – 2016. - № 11. – С. 48-52.
94. Цивільний процес України: академічний курс: Підручн. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.; за заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2009. – 848 с.
95. Цивільний процес України: Проблеми і перспективи: Науково-практичний посібник. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007.
96. Цивільний процес: Навч. посіб. / А. В. Андрушко, Ю. В. Білоусов, Р. О. Стефанчук, О. І. Угриновська та ін. – За ред. Ю. В. Білоусова. – К.: Прецедент, 2005.
97. Цивільний процес: навч. посібник / за заг. ред. Кройтора В.А. Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х.: Вид-во Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2009. – 266 с.
98. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар: У 2 т. / За заг. ред. С. Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007
99. Чанишева А. Системно-структурний метод дослідження змісту зобов'язальних відносин // *Право України*. – 2016. - № 4. – С. 109-115.
100. Шевчишин О. Правосуб'єктність неповнолітніх осіб як передумова дійсності правочинів // *Підприємництво, господарство і право*. – 2018. - № 4. С. 74-79.
101. Штефан М.Й. Цивільне процесуальне право України: Академічний курс: Підручн. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. – К.: Концерн “Видавничий Дім „Ін Юре”, 2005.
102. Штефан О. Альтернативна судова юрисдикція з розгляду цивільних справ у країнах ЄС / О. Штефан // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. – 2013. – № 3. – С. 55–62.
103. Штефан О.О. Позовне провадження у справах з авторських і суміжних правовідносин у цивільному судочинстві України. – К., 2003. – 236 с.
104. Ясечко С. Проблема визначення предмета правочину // *Право України*. – 2015. - № 1.
105. Ясинок М. М., Кройтор В. А. Принципи усності, безпосередності та безперервності в цивільному судочинстві: Монографія. – Харків. : Еспада, 2007. – 152 с.

ГЛОСАРІЙ

Виконавче провадження — сукупність дій органів державного виконання і державних виконавців, спрямованих на примусове виконання рішень суду та інших органів, які підлягають примусовому виконанню.

Виконавчі документи — письмові, оформлені за встановленою формою і змістом документи, які видаються судом та іншими юрисдикційними органами для примусового виконання постановлених ними рішень, ухвал та інших актів.

Відповідач — це юридична чи фізична особа, яка притягується за заявою позивача до відповідальності за порушення чи оспорення прав або охоронюваних законом інтересів позивача.

Докази — будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інші обставини, які мають значення для правильного вирішення справи.

Доказування — діяльність суду й осіб, які беруть участь у справі, по збору, дослідженню та оцінці доказів, направлена на встановлення дійсних прав і обов'язків учасників спірного правовідношення.

Допустимість засобів доказування — вимога закону, яка передбачає для встановлення певного юридичного факту можливість використовувати засоби

доказування лише встановленої форми і забороняє використання інших засобів доказування.

Забезпечення позову — вжиття судом, у провадженні якого знаходиться справа, заходів щодо охорони матеріально-правових інтересів позивача, які гарантують за його позовом про присудження реальне виконання позитивно прийнятого рішення.

Законні презумпції — факти, що не потребують доказування, певний логічний засіб, який використовується судом, коли це передбачено законом або випливає з його змісту. Законні презумпції можуть бути спростовані.

Закриття провадження по справі — закінчення провадження у справі без постановлення судового рішення за наявності підстав, які свідчать про те, що процес виник неправомірно або його продовження є неправомірним.

Залишення заяви без розгляду — закінчення провадження у справі без постановлення судового рішення за наявності точно встановлених у законі обставин, які свідчать про недодержання умов реалізації права на звернення до суду за захистом і можливість застосування яких не втрачена й при повторній неявці сторін.

Заінтересовані особи — це особи, взаємовідносини яких із заявником залежать від обставин, що повинні бути встановлені під час вирішення справ окремого провадження; майнові й особисті права яких залежать від юридичного факту, встановлення якого вимагає заявник; для яких після встановлення судом певного юридичного факту виникає обов'язок визначити й оформити правові наслідки та права заявника.

Заявник — це особа, яка звернулася до суду із заявою про встановлення певних обставин або юридичного стану особи, з якими закон пов'язує виникнення, зміну або припинення особистих або майнових прав особи для здійснення іншою особою цих прав.

Зміст позову — вказана у позовній заяві форма захисту, тобто те, що позивач просить від суду: присудження відповідача до певних дій.

Зупинення провадження по справі означає, що суд тимчасово призупинив розгляд справи у зв'язку з обставинами, які перешкоджають цьому розгляду, до їх усунення або виконання зацікавленими особами необхідних дій.

Зустрічний позов — це самостійні матеріально-правові вимоги відповідача до позивача, що розглядаються разом із початковим позовом.

Мирова угода — взаємоприйнятний договір про умови припинення спору про право між сторонами.

Належність доказів — це прийняття судом до розгляду тих доказів, які можуть підтвердити чи заперечити юридичні факти, які відносяться до даної справи.

Неналежна сторона — це особа, яка не є суб'єктом спірного матеріального правовідношення, тобто не має права вимоги по спору або не зобов'язана відповідати по пред'явленому позову.

Підвідомчість — визначення кола цивільних справ, які підлягають розгляду в суді.

Підстава позову — обставини, якими позивач обґрунтовує свої вимоги.

Підсудність — сукупність цивільних справ, які підлягають розгляду і вирішенню по суті в даній конкретній ланці судової системи і в даному конкретному суді цієї ланки.

Позивач — це юридична чи фізична особа, яка звертається до суду за захистом своїх суб'єктивних прав чи охоронюваних законом інтересів, а також особа, в інтересах якої поданий позов.

Позов — письмове звернення до суду юридично зацікавленої особи для захисту порушеного або оспорюваного цивільного, сімейного, трудового та ін. права.

Предмет доказування — це обставини, які обґрунтовують вимоги і заперечення сторін.

Предмет позову — матеріально-правове відношення, вимога позивача до відповідача.

Преюдиційні факти — такі факти, які не потребують доказування, існування чи відсутності яких встановлено рішенням суду по цивільній справі між тими самими особами, яке вступило в законну силу.

Процесуальне правонаступництво — це заміна належної сторони у спірному правовідношенні у випадку її вибуття із цивільної справи.

Процесуальне представництво — правовідношення, в силу якого одна особа здійснює в суді процесуальні дії від імені та в інтересах іншої особи в межах наданих їй повноважень.

Процесуальний строк — встановлений законом або судом час, протягом якого можуть або повинні бути здійснені процесуальні дії.

Родова підсудність — це розподіл цивільних справ, підвідомчих суду, між окремими ланками судової системи залежно від роду справ.

Санкції цивільного процесуального права — встановлені в нормах цивільно-процесуального права наслідки, що настають за недодержання і порушення цих норм, тобто всі правові наслідки, які забезпечують їх реалізацію.

Співучасть — це участь в одному й тому самому процесі кількох позивачів чи кількох відповідачів, інтереси яких не суперечать один одному.

Суб'єкти цивільного процесуального права — носії цивільних прав і обов'язків у процесі здійснення правосуддя в цивільних справах.

Судове повідомлення — повідомлення про здійснення тієї чи іншої процесуальної дії, яка має чи може мати значення для даної особи, але участь даної особи при проведенні даної дії не обов'язкова.

Судове рішення — постанова суду першої інстанції з приводу вирішення по суті справ позовного, окремого провадження та справ, що виникають з адміністративно-правових відносин.

Судовий штраф — грошове стягнення, яке накладається судом на учасників цивільного судочинства у випадку невиконання ними процесуальних обов'язків та негідної поведінки.

Територіальна підсудність — розподіл підвідомчих суду справ між окремими судами в середині кожної ланки.

Треті особи без самостійних вимог — процесуально зацікавлені в результатах розгляду справи учасники процесу, які вступають у справу, що вже почалась, за ініціативою суду, сторін, прокурора або за власною ініціативою.

Треті особи із самостійними вимогами — це матеріально і процесуально зацікавлені в результатах розгляду справи учасники процесу, які вступають у справу, що вже почалась, шляхом пред'явлення позову одній або обом сторонам.

Ухвала — постанова суду, якою вирішується окреме питання судової справи.

Функціональна підсудність — це визначення компетенції окремих ланок судової системи України на підставі виконуваних ними функцій.

Цивільне судочинство — врегульована цивільно-процесуальним правом діяльність суду, осіб, що беруть участь у справі, осіб, які сприяють здійсненню правосуддя по цивільних справах, а також при виконанні судових рішень та інших постанов суду.

Цивільне процесуальне право — система правових норм, які регулюють діяльність і пов'язані з нею процесуальні відносини суду та інших учасників судової справи, що виникають при здійсненні судом правосуддя по цивільних справах.

Ціна позову — грошова сума в гривнях, яка відображає матеріально-правову вимогу позивача до відповідача.